Školski list OŠ Josipa Zorića

Broj 8 – 2018./2019.

JOŠKO

OŠ JOSIPA ZORIĆA

RADOZNALI REPORTERI

Impressum

Josipa Zorića 86 , Dugo Selo

Tel.: 01/2753-604

www.os-jzorica-dugo-selo.skole.hr

Nakladnik

OŠ Josipa Zorića, Dugo Selo

Za nakladnika

Mara Mamuza, ravnateljica

Voditeljice Radoznalih reportera i Malih novinara

Petra Bijelić, učiteljica hrvatskoga jezika
Lada Grdan, školska knjižničarka

Uredništvo
Petra Bijelić, učiteljica hrvatskoga jezika
Lada Grdan, školska knjižničarka
Krešo Urek, učitelj informatike
Barbara Biđin, učiteljica likovne kulture

Likovni urednici

Barbara Biđin, učiteljica likovne kulture
Krešo Urek, učitelj informatike

Računalna obrada za tisak

Krešo Urek, učitelj informatike

Lektura
Dragana Radovan Marković, učiteljica hrvatskoga jezika

Radoznali reporteri

učenica-urednica Natalie Piljić, 6. e, Ema Blažinović, Dorotea Dubravčić, Tara Martinović i Marija Ravenšćak, 4. c, Nika Cvjak, Josipa Pavlović, 6. b, Marta Akmačić, Mia Dolenec, Mia Jelović, Antonija Lasić i Ana Matoš, 6. e, Gabriela Perković, 8. b, Katarina Jurišić, 8. c

Učenici suradnici
Andrej Vernik, 2. c, Marta Kamenjašević, 3. e, Adriana Husarić, 6. b, Lara Butorac, Danijel Dokuš, Nika Glavaš i Nikolina Rončević, 8. a, Anamaria Cvjak, Paula Čanić, Petra Kruhak i Ivana Lasić, 8. b, Lorena Antunović, Ivana Karas, Anja Stojak, bivši 8. c, Pamela Žilić, bivši 8. d

Autori likovnih ostvaraja
naslovnica: Anamaria Cvjak i Gabriela Perković, 8. b, mapa zelenih otoka u Dugom Selu: Josipa Antol, Ivana Arnuš, Katarina Jurišić, 8. c

Autor ilustracija Joška
Ian Remenar, 6. b

Autori fotografija

učitelj informatike Krešo Urek, učiteljica matematike Sara Kokot, učitelj prirode, biologije i kemije Nenad Židak, Katarina Popić, učiteljica hrvatskoga jezika, učiteljica njemačkoga jezika Silvana Piljić, učiteljica razredne nastave Ivana Matešić, školski knjižničari Ivan Klasnić i Lada Grdan, voditeljica Dječjeg folklornog ansambla Preporod Marina Perković, Studio Time, Dugoselska kronika

Učitelji suradnici

učiteljice matematike Sara Kokot i Helena Kotarski, učiteljica povijesti Ksenija Tomašić, psihologinja Nataša Klarić, učiteljica razredne nastave Marina Perković, učiteljica engleskoga jezika Nikolina Ćerlek, učiteljica hrvatskoga jezika Dragana Radovan Marković, školski knjižničar Ivan Klasnić, razrednici učenika 8. razreda: Nenad Židak, Petra Bijelić, Barbara Biđin, Marjana Koščak, Sanja Premuž i Marina Smok Rajaković

Naklada

300 primjeraka

Correctus Media d.o.o.

RECIKLIRANJE NAŠE SVAGDAŠNJE

Moje ime je Natalie Piljić i ovogodišnja sam urednica školskog časopisa „Joško“, što mi je, kao šestašici, velika čast. Do sada je naš „Joško“ svake godine bio predložen za Državnu smotru LiDraNo, ali nijedne nismo imali sreće da nas zaista i pozovu. Nadam se da će se to ove godine promijeniti jer mislim da je „Joško“ iz broja u broj sve bolji.

Ovogodišnja tema je recikliranje. Tema je vrlo aktualna, poučna, ali istovremeno i zabavna. Poticaj na izbor ove teme je izgradnja reciklažnog dvorišta u našem gradu, radionice gostujućih stručnjaka, ali i naših učiteljica i učitelja. Recikliranje se u našoj školi provodi sustavno i već nekoliko godina imamo zeleni otok u predvorju.

Za vas smo istražili što sve možete reciklirati i kako, posjetili smo gradonačelnika, Dugoselski komunalni i poduzetnički centar te reciklažno dvorište i napravili reportažu, sudjelovali smo na svečanoj Akademiji u Čakovcu povodom 20 godina rada „Udruge oboljelih od leukemije i limfoma“ koja provodi humanitarno-ekološki projekt povezan s recikliranjem „Od čepova do skupih lijekova“. Naravno, tu su i zabavne stranice poput povijesti recikliranja i enigmatika, ali i stalne rubrike „Pozdrav osmašima“ i pregledi najznačajnijih događaja prošle kalendarske godine.

Zabavite se i uživajte u novom broju!

Vaša urednica Natalie Piljić, 6. e

SADRŽAJ

TEMA BROJA

IMPRESSUM 2
RIJEČ UREDNIKA 3
MALA VIJEST 4
VELIKA VIJEST 6
SUDJELOVALI SMO 8
POSJETILI SMO 10
PROJEKT 12
KNJIŽNICA 14
NATJECANJA 16
NAJRAZREDI 19
MATURALAC 20
POZDRAV OSMAŠIMA 22
MALI UVOD 26
VELIKA ANKETA 27
REPORTAŽA 31
INTERVJU 36
KOMENTAR 38
EKOCRTICE 39
ISTRAŽILI SMO 42
PUTOPIS 46
GLAZBA 48
SPORT 49
NATJEČAJI 50
LIKOVNO-LITERARNI KUTAK 51
RAZBIBRIGA 55
STRIP 56

Joško poklanja!
Karta zelenih otoka u Dugom Selu

Rajske delicije

Sigurno svi znate da jabuka nosi titulu najzdravijeg voća, ali da od nje sami možete napraviti domaći sok, čips ili kompot, to vam možda nije palo na pamet. Upravo su to delicije koje su pripremili učenici nižih razreda. Istražili smo kako i zašto.

TARA MARTINOVIĆ I
DOROTEA DUBRAVČIĆ, 4. C

Svjetski dan jabuka obilježili smo u petak, 19. listopada. Učenici 4. c, 8. b i 8. d razreda te izvannastavne skupine *Ja volontiram*, pod vodstvom učiteljice Sanje Todorić, uz stručnu pomoć voditeljice volontera Nikoline Ćerlek i učiteljica njemačkoga jezika Anastazije Šafran Tepeš i Silvane Piljić te učitelja prirode i biologije Nenada Židaka, sudjelovali su u projektu „Jabuka". Učenici 2. i 3. razreda, pod vodstvom učiteljica Marije Sekur Harcet, Petre Relić, Marijane Tečić i Maje Šarić opisivali su i crtali jabuku te radili kompot.

Domaći sok

Projekt „Jabuka" trajao je mjesec dana tijekom kojih su učenici 4. c i 8. b razreda napravili 42 litre jabučnog soka i čips od jabuka koje su poklonili predstavnicima razrednih odjela dan uoči obilježavanja Svjetskog dana jabuka. Izrada soka odvijala se u nekoliko etapa: branje i skupljanje jabuka u školskom voćnjaku, pranje, rezanje, prešanje jabuka te kuhanje i spremanje soka u boce. Projektu su se pridružile i spremačice Marijana Čanić i Ana Lasić.

Prezentacije o važnosti jabuke

Učenici 4. c istraživali su važnost jabuke za naše zdravlje te uz pomoć učitelja informatike Kreše Ureka izradili prezentacije koje su predstavljali učenicima drugih i četvrtih razreda, dok su učenici 8. b razreda prezentirali povijest Svjetskog dana jabuke i zanimljivosti o tom voću učenicima šestih i osmih razreda.

Zanimljivosti

Postoji više od 8000 vrsta jabuka.

Masa najteže jabuke je 3 kg.

Jabuka pripada porodici ruža.

Potječe iz Azije.

Najzdraviji dio jabuke je kora.

Treba ih i dobro oprati

Recept

KOMPOT OD JABUKA

Oprali smo i ogulili jabuke, narezali smo ih i stavili u lonac. Dodali smo vode, šećera i cimeta. Stavili smo ih kuhati. Jeli smo kompot i čips te pili sok od jabuka. Jako mi se svidjelo jer je sve slatkog okusa. Kompot mi je bio vruć pa sam opekao jezik.

Andrej Vernik, 2. c

Mali, ali vješti kuhari

Postupak prešanja

Branje jabuka u školskom voćnjaku

Poslovice

Jedna jabuka na dan, doktor iz kuće van.

Ako pojedeš jabuku, doktor će kruha prositi.

Jabuka ne pada daleko od stabla.

Lijepa jabuka ponekad skriva crva.

Ako želiš jabuku, moraš protresti drvo.

PITOMANIJA

Možda ste nekad razmišljali kako matematiku primijeniti u svakodnevnom životu. Znamo već da nam je potrebna pri kupnji, no otkrili smo koliko je važna u kulinarstvu i njezinu vezu s kolačima, osobito s okruglim pitama. Osim što smo sudjelovali u jednoj neobičnoj matematičkoj radionici, moramo priznati da su pite bile itekako ukusne.

Spretne ruke naših učenika

3.14159265359...

Kuharica Ljubica Perković puno nam je pomogla

Svjetski dan broja Pi obilježili smo 14. ožujka velikom kuharskom radionicom za učenike viših razreda. S obzirom na to da broj Pi počinje znamenkama 3.14, uz malo kombinatorike izabran je datum 14. 3. kao Svjetski dan tog poznatog broja.

Pie kao pita

A zašto smo taj dan proveli u kuhinji i blagovaonici? Odgovor je, također, logičan. Naime, kada se zrcalno pogleda broj 3.14, možete pročitati riječ PIE, što na engleskom jeziku znači „pita". Učenici su stoga pod vodstvom učiteljica matematike Sare Kokot i Helene Kotarski ispekli po jednu okruglu pitu za svaki razred.

Jestivi krugovi

Tijekom degustacije pita u razredima, učenici su prezentirali koja je važnost broja Pi kao matematičke konstante koja se u osnovnoj školi koristi u izračunavanju opsega i površine kruga. Upravo zato naše pite nisu slučajno imale oblik kruga!

Recept

PITA OD SIRA

Sastojci za tijesto:
40 dag mekog brašna
22 dag margarina
3 žlice kiselog vrhnja
7 dag šećera
pola vrećice praška za pecivo

Sastojci za nadjev:
30 dag mekog sira
2 jaja
šećer prema želji
kiselo vrhnje (ostatak od pripreme tijesta)

Priprema:
Pomiješati sve sastojke, umijesiti prhko tijesto te ga ostaviti neka odstoji 15 minuta.

Tijesto podijelite na dva dijela. Jedan dio tijesta premijesite te ga razvaljajte na veličinu limene ili vatrostalne posude u kojoj ćete peći pitu. Razvaljano tijesto stavite u posudu koju ste premazali maslacem i posipali brašnom.

Izmiješajte sve sastojke za nadjev i jednolično ga rasporedite na tijesto. Razvaljajte i drugu polovicu tijesta i stavite je na nadjev. Na kraju tijesto izbodite vilicom kako biste spriječili pucanje tijesta.

Matematičko-kuharski tim

JESTE LI ZNALI?

POZNATI FIZIČARI

Nadnevak 14. ožujka spojio je i dvojicu velikih znanstvenika, Alberta Einsteina, koji je rođen toga dana 1879., i Stephena Hawkinga, koji je tog dana 2018. godine preminuo.

MEMORIJA

Svjetski dan broja Pi u svijetu se obilježava i raznim natjecanjima u pamćenju što većeg broja njegovih decimalnih znamenaka, a zanimljivost je da je Larry Shaw postao svjetski rekorder izrekavši točno 67 000 znamenki.

Zadatak

ZAVRTI PRSTEN

Odredi površinu žuto obojanog dijela kruga omeđenog dvjema koncentričnim kružnicama. Promjer veće kružnice je 10 cm, a polumjer manje kružnice je 3 cm.

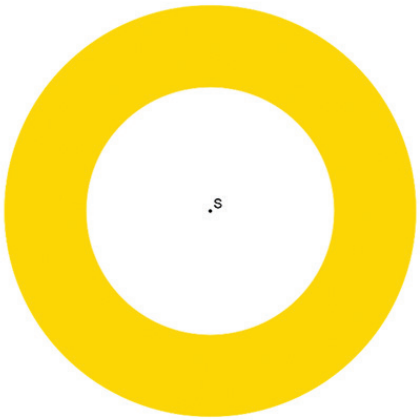

ANA MATOŠ I MARTA AKMAČIĆ, 6. E

Brojni učitelji obukli su majice kako bi podržali našu akciju

MISLIM ružičasto!

U prošlom broju Joška opširno smo pisali o medijaciji kao nenasilnom rješavanju sukoba. O nasilju među djecom i mladima mnogo se govori, ali i mnogo šuti. U nastojanju da se prevenira i spriječi nasilje među vršnjacima, već drugu godinu zaredom obilježavamo Dan ružičastih majica čija je osnovna poruka: „STOP nasilju među mladima!“

KATARINA JURIŠIĆ, 8. C,
I GABRIELA PERKOVIĆ, 8. B

Dan ružičastih majica obilježavamo posljednje srijede u veljači sa svrhom podizanja svijesti o štetnosti nasilja među vršnjacima. Nasilje je društveni problem o kojemu je važno javno govoriti, stoga je i Hrvatski sabor 2017. ovu obljetnicu proglasio Nacionalnim danom borbe protiv vršnjačkog nasilja.

Radionice za četvrtaše

Tim povodom u našoj školi organizirane su radionice za učenike četvrtih razreda, a u znak potpore i solidarnosti sa žrtvama nasilja djelatnici i učenici svih razreda odjenuli su ružičaste majice. Radionicu su organizirale stručne suradnice, defektologinja Natalija Hrnšak, pedagoginja Martina Jenik Pelivanović i psihologinja Nataša Klarić, a glavno područje rada s učenicima bilo je osvještavanje prisutnih vrsta nasilja kao i mogućnost rješavanja problema na razini škole.

Filmske preporuke

Učenici su pogledali zanimljive prezentacije i filmove „Nenasilna komunikacija“, „Misliš da ih poznaješ? Razmisli još jednom!“ i „Lijepa riječ sad nam treba“ koji su im dodatno ukazali na izloženost nasilju u njihovome okružju. Filmove možete pronaći na YouTube kanalu, a mnogi su, gledajući ih, prepoznali nepoželjne oblike vlastitoga ponašanja. U svojim su učionicama izradili panoe ili konopce s porukama protiv nasilja.

ŠTO JE NASILJE MEĐU DJECOM I MLADIMA?

Svako namjerno fizičko ili psihičko nasilno ponašanje usmjereno prema djeci i mladima od strane njihovih vršnjaka učinjeno s ciljem povređivanja.

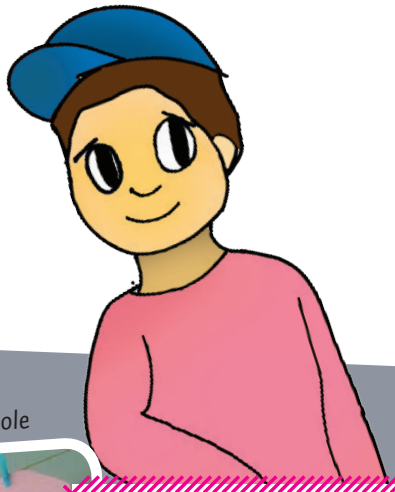

KOJA JE RAZLIKA IZMEĐU SUKOBA I VRŠNJAČKOG NASILJA?

Do sukoba dolazi kad djeca ne znaju riješiti problem, odmjeravaju snage, no nakon nekog vremena izglade sukob te se pomire. Nasilje podrazumijeva: želju za povređivanjem, povređivanje, iživljavanje jačeg nad slabijim, nepravedno korištenje snage te vidljivo uživanje zlostavljača i osjećaj potlačenosti žrtve.

Ružičaste majice s porukama protiv nasilja u predvorju škole

Prijavi elektroničko nasilje putem aplikacije **Red button** koja je namijenjena djeci žrtvama, ali i svim ostalim osobama koje imaju saznanja o zlostavljanju djece ili sadržajima spolnog zlostavljanja djece na internetu.

Na radionici su svi bili aktivni, i učiteljice i učenici

OBLICI NASILJA MEĐU DJECOM I MLADIMA

FIZIČKO NASILJE – udaranje, guranje, gađanje, šamaranje, čupanje, zaključavanje, pljuvanje, bez obzira na to je li kod napadnutog djeteta nastala tjelesna povreda

VERBALNO NASILJE – najčešće prati fizičko; vrijeđanje, širenje glasina, stalno zadirkivanje i ismijavanje

PSIHIČKO I EMOCIONALNO NASILJE – ogovaranje, nazivanje pogrdnim imenima, zastrašivanje, izrugivanje, namjerno zanemarivanje i isključivanje iz skupine kojoj pripada, širenje glasina s ciljem izolacije, uništavanje ili oštećivanje djetetovih stvari, ponižavanje, naređivanje ili zahtijevanje poslušnosti

SEKSUALNO NASILJE – neželjeni fizički kontakt, spolno uznemiravanje i dobacivanje, uvredljivi komentari i sl. ponašanje

KULTURALNO NASILJE – vrijeđanje na nacionalnoj, religijskoj i rasnoj osnovi

EKONOMSKO NASILJE – krađa, iznuđivanje novca

ELEKTRONIČKO NASILJE ILI NASILJE PREKO INTERNETA – svaka komunikacija putem interneta (e-mail, web stranice, blogovi, Facebook...), videa ili mobilnih telefona kojom se dijete ponižava, zadirkuje, prijeti ili terorizira na neki drugi način

Prijaviti nasilje nije tužakanje. Prijavom pomažete i osobi koja trpi nasilje i osobi koja se nasilno ponaša!

U slučaju nasilja javi se Hrabrom telefonu na broj **116 111** ili opiši svoj problem na savjet@hrabritelefon.hr

Matematički susret u Puli

GABRIELA PERKOVIĆ I PETRA KRUHAK, 8. B

Naši istaknuti matematičari viših razreda koji su se iskazali na natjecanju „Matematički četverac“ sudjelovali su na „Festivalu matematike“ u Puli koji organizira Matematičko društvo „Istra“. Čestitali smo im na uspjehu i sudjelovanju, a osobito nas je zanimalo kako su doživjeli grad i njegove mnogobrojne nadaleko poznate znamenitosti.

Jednog prekrasnoga, nedjeljnog, toplog svibanjskog jutra, točnije 6. svibnja, nas 16 učenika i naše učiteljice matematike Sara Kokot i Diana Semenčić zaputili smo se prema Puli na Festival matematike. Bio je to prvi put da naša škola sudjeluje na Festivalu i nismo znali što nas čeka. Da, znali smo da ćemo morati upregnuti moždane vijuge rješavajući zadatke, ali smo se pored toga veselili posjetu Puli.

Zadnja linija obrane na Kaštelu

Lepeza starina

Stigavši u Pulu, prošetali smo gradom i obišli tvrđavu Kaštel. Utvrda je nastala u doba Mletaka, u 17. stoljeću i predstavljala je prvu liniju obrane. Popeli smo se na obrambeni toranj s kojeg je pucao prekrasan pogled s jedne strane na Pulu, a s druge na pulski zaljev.

U sklopu Kaštela nalazi se i Povijesni i pomorski muzej Pule. Samo ime muzeja sve govori – krcat je povijesnim predmetima, od oružja, vojne opreme, medalja, pečata, zastava, starih razglednica i karata, novčanica i kovanica pa sve do zanimljivih predmeta važnih za pomorstvo koji datiraju još iz 18. stoljeća, poput kompasa, ali i predmeta od porculana i keramike koje su istraživači izronili, a pripadali su putničkim i ratnim brodovima.

Ništa bez adrenalina

Ostavimo sada povijest malo po strani. Naime, ono čemu smo se zapravo veselili toga dana bio je posjet adrenalinskom parku. Park je smješten u šumi i zapravo je idealno mjesto za ispucavanje negativnih osjećaja ili treme pred natjecanje koje se održavalo sutradan. Nitko srećom nije imao problema sa strahom od visine pa smo se s užitkom penjali po užadi i šetali visećim mostovima. Poslije večere prošetali smo do Fažane i počastili se sladoledom. Ukratko, dobro smo se umorili, što znači da smo nakon cjelodnevnog uzbuđenja zaspali kao klade.

Umiješale su se i vile

Sljedećeg jutra bili smo odmorni i spremni za natjecanje, a dobrodošlicu nam je poželio i galeb koji je tijekom doručka sletio na ogradu terase. U 10 sati već smo bili u hotelu Park Plaza Histria gdje je održano natjecanje. Ondje je bilo učenika iz cijele Hrvatske, a mi smo dali sve od sebe kako bismo

U Puli nije bilo samo matematičkih nego i adrenalinskih zahtjeva

što bolje predstavili školu. Bili smo zadovoljni svojim rezultatima!

Ručali smo i puni uzbuđenja krenuli prema pulskoj Areni. Svi se slažu da je ona doista jedna od najčudesnijih građevina koje smo vidjeli. Prema legendi, koju nam je ispričao vodič, sagradile su je vile. S obzirom na njezinu ljepotu i grandioznost, možda zaista i jesu! Ona je najstariji spomenik iz rimskoga doba i jedna od rijetkih koji su tako dobro očuvani. U davna doba tu su se vodile borbe gladijatora, a danas možete tamo otići na dobar koncert ili na Filmski festival.

Smiraj na Svetoj stijeni

Ostatak slobodnog vremena do proglašenja pobjednika iskoristili smo za razgledavanje Verudele. Vrijeme

nam je išlo na ruku te je more obasjano suncem izgledalo savršeno. Posjetili smo i prekrasnu Svetu stijenu s nevjerojatnim pogledom na more i mirom koji vas potiče na razmišljanje. Misao koju smo ponijeli sa sobom u Dugo Selo zapravo je istovremeni osjećaj zadovoljstva i uzbuđenja zbog posjeta Puli i našega matematičkog uspjeha.

Na Verudeli kanjon, u daljini more

Sveta stijena odiše mirom

Znamenitosti

Matematičare je pulska Arena ostavila bez daha, a posjetili su i Kaštel, Povijesni i pomorski muzej, Fažanu, Svetu stijenu na Verudeli te se dobro „ispucali" u adrenalinskom parku.

Jedan od najljepših trenutaka u Areni

Sudionici

Doria Husarić, bivši 8. a,
Petra Arnuš, bivši 8. b,
Gabriela Perković, Petra Kruhak,
Leo Kostanjevac i Matija Habečić, 8. b,
Katarina Jurišić i Magdalena Višević, 8. c,
Željka Muhin, 7. a,
Antonija Vukadin i Karlo Đuran, 7. d,
Jakov Petrić, 7. e,
Nikola Matić, 6. b,
Fran Martinović i Manuela Pranjić, 6. c,
i Marta Akmačić, 6. e.

TIM ZA ZNANOST

Krajem prošle školske godine s velikim smo zanimanjem pratili provedbu projekta „Micro:bit u nastavi“ koji je povezao učenike različitih interesa: kreativce, robotičare, vrtlare i ekologe, ali i različitih uzrasta, od prvašića do osmaša. Svi su odjednom postali mali, ali uspješni znanstvenici.

KATARINA JURIŠIĆ, 8. C,
I GABRIELA PERKOVIĆ, 8. B

Naša se škola uključila u projekt „Micro:bit u nastavi“ kao dio krovnog projekta „Želim stablo“ u organizaciji izdavačke kuće Profil Klett. Ciljevi projekta su uključivanje micro:bit tehnologije u nastavu i razvijanje kreativnosti, poduzetnosti i ekološke svijesti.

Kontrolne i eksperimentalne biljke

U projektu su sudjelovali učenici kreativnih i ekoloških skupina nižih razreda, Robotičari, Digitalci i Vrtlari, pod vodstvom učiteljica Marijane Tečić i Ivane Matešić, učitelja prirode i biologije Ankice Vidak i Nenada Židaka, učitelja matematike Brune Vuletića, učitelja informatike Kreše Ureka i školske knjižničarke Lade Grdan. Učenici su imali zadatak posaditi nekoliko jedinki biljke iste vrste, pri čemu je jedna kontrolna biljka, ona o kojoj su se brinuli učenici, a druga eksperimentalna, ona koju je zalijevao sustav za zalijevanje kojim je upravljao Micro:bit.

Znanstvena metoda

Projekt je imao nekoliko etapa: upoznavanje Micro:bita, oblikovanje pretpostavki što će se dogoditi s biljkama koje rastu u različitim uvjetima, sadnja biljaka, programiranje i instalacija Micro:bita na sustav za zalijevanje, praćenje razvoja kontrolne i eksperimentalne biljke, obrada dobivenih podataka, osmišljavanje zaključaka i njihova prezentacija.

Viseći vrtovi

Učenici su na radionicama naučili kako programirati i koristiti Micro:bit te su kroz praćenje biljaka preuzeli ulogu pravih malih znanstvenika. Također, u svoj rad uključili su i ekološku stranu priče. Pokazali su kako se mogu reciklirati plastične nepovratne boce od mlijeka i od njih napraviti prave vaze za cvijeće. Ono što se nama jako svidjelo je ideja tzv. visećeg vrta koju i vi sami možete ostvariti u svojim sobama.

Rezultat rada bio je desetominutni film „Beat the micro:bit“ koji je bio pravi hit među učenicima i učiteljima, a možete ga pogledati i vi klikom na kod.

Navali na microbitove!

Zabavne radionice s microbitom

Robotičar Luka Karačić prenosi znanje mlađima

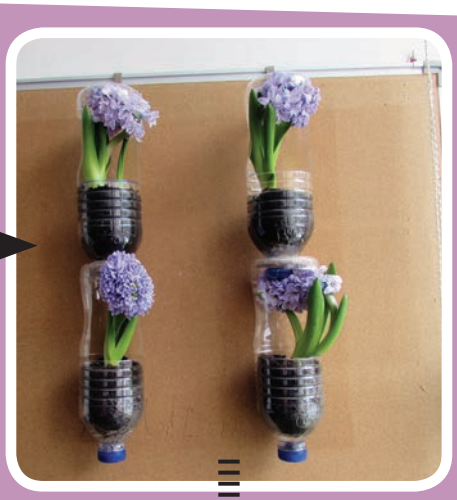

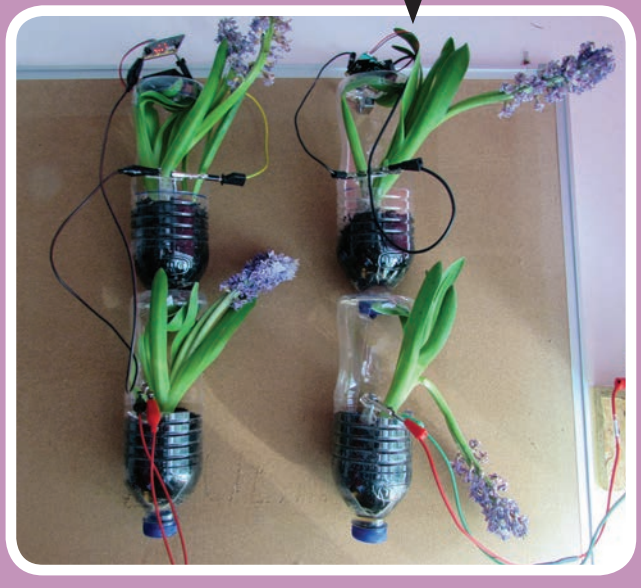

ZAŠTO ZUMBUL?

Odgovor je jednostavan: zbog njegovog prekrasnog cvata i opojnog mirisa! Zumbul je inače biljka s lukovicom i jedan od simbola proljeća. Brzo raste, a kad procvate, dugo možete uživati u njegovoj raskoši različitih boja, od bijele pa sve do svih nijansi ružičaste i tamno ljubičaste.

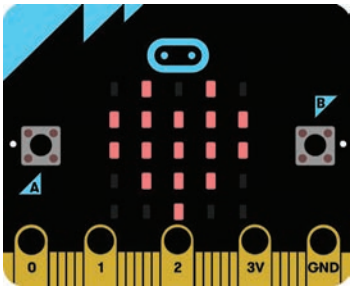

ŠTO JE MICRO:BIT?

Micro:bit je jako maleno računalo, veličine USB-a, koje možeš sam programirati. Može reagirati na tipke, svjetlo, pokret i temperaturu, a može čak bežično slati poruke drugim micro:bitovima koristeći se funkcijom „Radio“.

GDJE MOGU NAĆI MICRO:BIT?

U našoj školi! Obrati se učiteljima Kreši Ureku i Bruni Vuletiću, uključi se u Digitalce i Robotičare gdje ćeš naučiti programirati.

RECIKLIRAJ!

Od plastičnih, nepovratnih boca od mlijeka, octa ili ulja napravi sam svoj viseći vrt!
Na sredini boca izreži „prozorčić“.
Okreni ih da čep bude prema dolje, a na dnu jedne boce izreži rupu.
U nju umetni grlo druge boce, s čepom kojemu si izdubio rupicu. Tako ćeš povezati dvije boce.
Na toj boci iza „prozorčića“ izreži rupu pomoću koje ćeš svoje vaze objesiti na zid. Ne zaboravi posaditi biljke!

Natjecanje u čitanju naglas

Ozvučeni smisao riječi

GABRIELA PERKOVIĆ, 8. B

Čitanje je osnovna vještina koja nam pomaže u svakodnevnom svladavanju zadataka i učenju, ali nam stvara i osjećaj uživanja i opuštanja. Također, vještina slušanja nije nešto što se samo po sebi podrazumijeva, već se i ona kroz život stječe i uči. Sretan spoj tih dviju vještina pokazali su učenici na zanimljivom i zabavnom natjecanju u čitanju naglas održanom u organizaciji naše knjižnice.

Svjetski dan čitanja naglas obilježen je 16. veljače velikim natjecanjem u predvorju škole za sve uzraste. Natjecatelji su bili raspoređeni, njih 51, u tri kategorije: najmlađa kategorija učenika 1. i 2. razreda, mlađa kategorija učenika 3., 4. i 5. razreda te starija kategorija učenika 6. i 7. razreda.

Prosudbena komisija u sastavu Petra Relić, učiteljica razredne nastave, Katarina Popić, učiteljica hrvatskoga jezika, te Ivan Klasnić i Lada Grdan, školski knjižničari, ocjenjivali su različite aspekte nastupa učenika poput kreativnosti uvoda, jasnoće i razgovijetnosti, izražajnosti nastupa, primjerenosti teksta te sveukupni dojam. Učenici su u spomenutoj kategoriji mogli dobiti ocjenu od jedan do šest te osvojiti 30 maksimalnih bodova.

Učenici su trebali pokazati svoje umijeće čitanja naglas, odnosno interpretacije izabranih tekstova, među kojima je bilo i pjesama i ulomaka iz priča ili bajki.

Pjesme, bajke, priče…

Učenici su sami ili uz pomoć svojih učiteljica izabrali tekstove koje vole, kako je većina objasnila u svojem uvodnom predstavljanju mnogobrojnoj publici. U vremenskom ograničenju od tri minute trebali su pokazati svoje umijeće čitanja naglas, odnosno interpretativnog čitanja tekstova, među kojima je bilo i pjesama i ulomaka iz priča ili bajki. Istaknimo neke od izabranih naslova koje vam toplo preporučamo za čitanje, u sebi ili naglas: *Nemam vremena* Sanje Pilić, *Kraljevna na zrnu graška* Hansa Christiana Andersena, *Pas Doki* Nine Orak, *Tri mesara* Luke Paljetka, *Zagonetno pismo* Zlatka Krilića i *Balada iz predgrađa* Dobriše Cesarića.

Prije proglašenja pobjednika, natjecatelji su se okrijepili na maloj zakusci u knjižnici, a kao nagradu za osvojeno 1., 2. i 3. mjesto u svakoj kategoriji učenici su na dar dobili knjigu s

Čitanje naglas razvija vještinu slušanja, obogaćuje rječnik, razvija maštu i utječe na uspješan razvoj kreativnosti, proširuje spoznaje i obogaćuje duhovnu dimenziju svakog čovjeka.

Mnogi su inspiraciju pronašli u svojim čitankama

posvetom.

Razvijamo maštu

Zašto je čitanje važno i što nam omogućuje čitanje naglas? Rezultati niza istraživanja o čitalačkim navikama među učeničkom populacijom ukazuju na manjkavosti koje direktno utječu na obrazovne ishode budući da je čitanje temeljna vještina našeg obrazovanja. Čitanje naglas razvija vještinu slušanja, obogaćuje rječnik, razvija maštu i utječe na uspješan razvoj kreativnosti, proširuje spoznaje i obogaćuje duhovnu dimenziju svakog čovjeka.

Prava svakog djeteta

Svjetski dan čitanja naglas nastao je s ciljem osvještavanja ovih vrijednosti i nastojanja da djeca i odrasli širom svijeta kreiraju takvo društvo koje će svakom djetetu pružiti pravo na obrazovanje, pristup knjigama i tehnologiji te ispunjeno odrastanje.

Neka čitanje i dalje ostane dobra navika!

Nagrađeni učenici

Publika je s oduševljenjem pljeskala svakom izvođaču

Najmlađa kategorija

1. mjesto – Marta Kamenjašević, 3. e
2. mjesto – Elena Husarić, 2. a
3. mjesto – Lucija Mendeš, 3. b

Mlađa kategorija

1. mjesto – Magdalena Sičaja, 6. c
2. mjesto – Lucija Ladof, 5. e
3. mjesto – Borna Hegeduš, 5. d

Starija kategorija

1. mjesto – Valentina Korajac, 8. d
2. mjesto – Antonija Vukadin, 7. d
3. mjesto – Nicole Nikolić, 8. d

Učenici su na poklon dobili, naravno, knjigu

PONOS NAŠE ŠKOLE

GABRIELA PERKOVIĆ, 8. B

Baš kao i svake, i prošle su se školske godine naši učenici iskazali na županijskim i državnim natjecanjima i smotrama. Složit ćete se s nama da to nije mala stvar te da im još jednom treba od srca čestitati. A vama, dragi čitatelji, neka upravo oni budu poticaj za učenje, kreativnost i bavljenje sportom!

Sigurno u prometu

Državno natjecanje

Natalie Piljić, 6. e, sudjelovala na Državnom natjecanju u Puli!
mentor Tomislav Leko

Županijsko natjecanje

U kategoriji ekipa naši su predstavnici Natalie Piljić, Mia Jelović, Dominik Šabarić, 6. e i Karlo Đuran, 7. d, osvojili 1. mjesto te za nagradu dobili bicikl!

Mia Jelović i Dominik Šabarić, 6. e, u pojedinačnoj konkurenciji podijelili su 3. mjesto, dok je Karlo Đuran, 7. d, osvojio 6. mjesto!
mentor Tomislav Leko

Jezici

Županijsko natjecanje iz hrvatskoga jezika

Ivana Arnuš i Lucija Marčinković, 8. c
mentorica Darija Sever

Županijsko natjecanje iz engleskoga jezika

Petra Mokos, bivši 8. d
mentorica Nikolina Ćerlek

Županijsko natjecanje iz njemačkoga jezika

Ivana Debeljak, bivši 8. a
Ana Filipović, bivši 8. e
mentorica Silvana Piljić

LiDraNo

Županijska smotra LiDraNo 2018.

- monolog „Đipalo Ripalo“, Vita Dragičević, 3. b
mentorica Ada Trbović

- literarni rad „Bio sam kopačka“, Luka Marinović, 8. c
mentorica Darija Sever

- školski list „Joško“ predložen je za Državnu smotru, urednik Ivo Vernik, 8. a
mentorica Katarina Popić

Futsal

Županijsko natjecanje u futsalu

Maria Emily Majić, 6. d, Klara Klarić, Ema Knezić, Manuela Ojvan, Gabriela Mašić iz 7. b, Lea Grubišić i Sara Mašić, 7. c, Mia Vernik, 7. d, Klaudija Jurič, Ivona Knežević, Lana Brlek i Tanina Došlić, 7. e
mentor Jozo Jurković

Odbojka

Treće mjesto za odbojkašice

Anamaria Cvjak, Gabriela Perković, Ivana Lasić, Maja Grgošević, Iva Grgić, 8. b, Danijela Ronta, 8. c, Emanuela Kelić, Petra Knežević i Petra Jagodin, 8. d, Maria Slabinjac i Ema Novosel, 8. e
mentorica Grozdana Kukas

Stolni tenis

Stolnotenisačice osvojile 2. mjesto, a stolnotenisači 3. mjesto

Barbara Tepeš, 2. d, Mara Markovanović, 3. d, Antonela Papak i Patricija Vrbat, 8. e
Luka Tepeš, 4. c, Andrej Papak, 6. e, i Mateo Vrbat, 8. e
mentor Jozo Jurković

Znanje

Županijsko natjecanje „Mladi tehničari“

Mia Jelović, 6. e
mentor Tomislav Leko

Županijsko natjecanje iz informatike – Infokup

Karla Kamenjašević, 8. c, osvojila je 1. mjesto u području razvoja softvera s autorskom računalnom igrom „Divlji konj“
mentor Krešo Urek

Županijsko natjecanje „Matematički četverac“

Ivana Debeljak, bivši 8. a, Petra Kruhak, 8. b, i Katarina Jurišić, 8. c
mentori Bruno Vuletić i Sara Kokot

Županijsko natjecanje iz biologije

Iva Kalaica, bivši 8. e
mentorica Ankica Vidak

Županijsko natjecanje iz fizike

Viktor Bogojević, bivši 8. a, i Petra Arnuš, bivši 8. b
mentorica Sanja Hmura Meić

Županijsko natjecanje „Vjeronaučna olimpijada“

Antonija Vukadin, Marko Kalaica, Filip Tkalčević i Matija Belic, 7. d
mentorica Željkica Bradarić

Županijsko natjecanje iz povijesti

Petra Arnuš, bivši 8. b, osvojila 3. mjesto
mentorica Danijela Županetić

Županijsko natjecanje iz kemije

Viktor Bogojević, bivši 8. a
mentorica Snježana Mandarić

3. e

VELIKA OBITELJ

Prošle godine, kada smo bili 2. razred, sudjelovali smo s našom učiteljicom Marinom Perković u mnogim projektima, a najdraži nam je bio „20 dana dobrote“. U tom humanitarnom projektu skupljali smo boce i čepove, igračke i hranu za djecu u potrebi te dekice za pse u skloništu.

Humanitarni projekti

Posjetili smo i Dom za starije osobe gdje smo pjevali i razveselili bake i djedove. Otišli smo gradonačelniku Nenadu Panianu te mu uručili crteže slova abecede. Zbog svih aktivnosti koje smo poduzeli i pomaganja drugima, proglašeni smo najboljim razredom.

Nagradni izlet

To priznanje jako nas je iznenadilo i razveselilo. Osjećali smo veliki ponos zbog razrednog postignuća. Bila je to prilika za naš obiteljski zagrljaj! Nagrađeni smo izletom u Zoološki vrt. Moj razred je kao jedna velika obitelj. Naš cilj je i dalje razveseljavati mnoga srca i činiti dobra djela.

Marta Kamenjašević

SAMO AKTIVNO!

Najboljima uvijek treba od srca čestitati, a prošle su godine zasluženo osvojili titulu Najrazreda: 2. e, koji je sudjelovao u mnogim projektima, i 8. d, čiji su se učenici pokazali kao pravi uzor. Osim toga, učenici 8. c osvojili su titulu Srce škole kao najaktivniji volonteri.

bivši 8. c

UZ DOBRU VOLJU SVE SE MOŽE!

Naš 8. c razred uvijek je bio specifičan po tome što smo imali razredne „klanove“. Međutim, uvijek smo bili složni oko razrednih odluka. Bili smo nestašni i brbljivi te ljutili našu razrednicu Nikolinu Ćerlek, ali ju i uveseljavali. Profesori su nas zbog te nestašnosti često grdili, no mislimo da su nas bez obzira na to voljeli.

Volonterski duh

Kao razred puno smo volontirali i pomagali našoj razrednici koja je vodila Volonterski klub i trudila se pokazati nam što sve možemo, a da toga nismo ni svjesni. Čitali smo djeci u vrtiću, igrali se s njima, brinuli se za okoliš, skupljali čepove i papir. Dečki iz razreda izradili su kontejnere za odvajanje otpada te napravili i demonstracijski stol za profesoricu fizike Sanju Hmuru Meić. U srednjoj nastojimo dokazati da možemo više i bolje jer su nas u osnovnoj naučili da ne odustajemo tako lako od onoga što želimo.

Zahvala profesorima

Ovim putem željeli bismo zahvaliti našoj razrednici Nikolini Ćerlek te učiteljici Lidiji Relić što su nas poticale kada bismo „pali“ i podržavale nas svih ovih godina. Zahvaljujemo svim našim profesorima na znanju koje su nam podarili i na toleranciji za naše nestašluke.

Lorena Antunović, Ivana Karas i Anja Stojak

bivši 8. d

ZAJEDNO DO KRAJA

Naš bivši 8. d uvijek je bio razred u kojem smo se znali prepirati i raspravljati, ali na kraju smo sve razmirice riješili međusobnim razumijevanjem, ljubavlju i slogom. Za svaki smo problem, s puno truda, doduše, pronašli rješenje. Mislim da su i profesori to shvatili tek kada smo bili osmaši i zato smo postali najbolji razred u školi.

Često navratimo

Sada smo svi u srednjoj školi i imamo nove prijatelje, a i nove brige. Znamo da profesorima nedostaje naše zezanje i ludovanje i zato ih posjećujemo često. Posebno nam je drago sresti našega bivšeg razrednika Ivana Dukmenića koji je uvijek imao razumijevanja za nas i naše fiksne ideje.

Pamela Žilić

LUDORIJE I PIKANTERIJE

Maturalac je, kao i uvijek, najiščekivanije putovanje u višim razredima. Naši su učenici svojim literarnim radovima, i to razgovornim stilom, dočarali najzanimljivije dijelove nezaboravnog putovanja u južnu Dalmaciju punog smijeha, ljubavi, novostvorenih prijateljstava koje ni odlazak iz osnovne škole neće raskinuti.

OD OREBIĆA DO DUBROVNIKA I NAZAD

Ovo sam jutro ustao malo ranije no obično jer sam se s razrednikom *Židijem* dogovorio da ujutro dođem do njega da popijemo kavu. Sišao sam na doručak i bio sam, naravno, među prvima. Otišao sam natrag u sobu i skuhao kavu te malo-pomalo krenuo k razredniku.

Razrednikove spike

Kucao sam, tak´ pola sata da bi se on na kraju stvorio iza mene. Rekao mi je kako su svi živi već dolje i da čekaju mene u busu jer moramo hitno krenuti prema Dubrovniku. I, niš, otišao sam vratiti šalicu u sobu, ali me razrednikov glas ponovno sustigao i rekao da nemam vremena sada za to. Držeći šalicu došao sam do busa, kad ono, nigdje nikoga, toliko o tome da svi mene čekaju, mo´š mislit!

Sunčani Dubrovnik

Veći dio puta izgledao je tako da sam sjedio sa šalicom popijene kave te u tom položaju služio kao jastuk Stjepanu Vešligaju, zvanom Pepi, koji je, kao i ostatak busa, spavao i slinio. Kad smo stigli, otišli smo pogledati dubrovačke zidine, a potom smo imali dva sata odmora. Kupnja sokova je trajala pet minuta, traženje mjesta gdje ćemo se utaboriti tri minute, a ostalih smo 112 minuta sjedili na suncu i pričali.

Cugali smo – Colu

Kad smo krenuli, tekma Hrvatska – Senegal počela je i k´o za vraga još smo stali natočit goriva. Hvala Bogu, stigli smo do drugog poluvremena u kojem smo ih sredili. Nakon večere, imali smo malo slobodnog vremena, a onda smo otišli u disko. Na tulumu nismo smjeli slušati cajke pa su cure puštale engleske laganice. Dečki su se uspjeli i napiti, i to od Cole!

Sve u svemu, bilo je jako zanimljivo sve to proživjeti u jednom danu. A sad moram ići. Tajno okupljanje je u sobi 108. Laku noć i psssst!

Danijel Dokuš, 8. a

Tri smo sata putovali kopnom i morem do crkve svete Marije na Mljetu

Kratki obilazak Splita iz ptičje perspektive

Sunčana strana Korčule

FRENDICE I DEČKI

Bilo je to 6. lipnja 2018. godine. Svi smo se sastali ispred škole u šest sati. Bili smo jako uzbuđeni. Jedva smo čekali doći u Dubrovnik. Najviše me veselilo kaj ćemo bit u prekul hotelu i kaj ću raditi selfije s frendicama. Starci su me zivkali, onak´, svakih pet minuta. Dok smo putovali, curke iza nas su stalno pjevale cajke, iako, iskreno, ne znaju pjevati.

Užas od povrća

Kada smo napokon stigli, odmah sam odjurila s Ivom Grgić i Majom Grgošević u sobu. Ulazeći u sobu, bile smo iznenađene. Soba je bila prekul. Kada smo se raspakirale, otišle smo na večeru. Trčale smo, kak´ bi se reklo, kao gladan čopor vukova. Večera nije bila baš neš', samo brokulice, mrkvice... Pa kaj će meni to?!

Disko i stražari

Poslije večere otišla sam s frendicama u sobu da se skockamo za disko. Naravno, tijekom oblačenja, make-up je bio nabitniji. Disko je bio vani. Iskreno, mislili smo da će biti ludo, ali nije bilo. Bilo je predosadno, nadali smo se da ćemo moći nekaj cugnuti, ali to se nije dogodilo. Jedva smo se čekale vratit´ da šmugnemo zgodnim dečkima. Kad smo krenule u slavni pohod, susretali smo profače na svakom koraku. Jedva smo čekale da odu spavati. Kaj oni misle, da smo mi dječurlija koja ide spavat, onak´, u osam sati?! Ipak smo se na kraju uspjele nekako išuljati iz soba.

Maturalac je sve u svemu bio nezaboravan. Na mobu smo nabile puno fensi slikica, a i potrošila sam sve pare. Svakako bih htjela ponoviti maturalac čim prije!

Ivana Lasić, 8. b

Dugoselski dečki na dubrovačkim zidinama

Fotosafari s neretvanske lađe

NESTAŠLUCI PRVOG DANA

Na maturalcu sam bila prije par mjeseci, ali imam osjećaj k´o da je bio jučer. Jao, jao, još uvijek se sjećam te boli buđenja u četiri ujutro. Kladim se da se ni vrapci nisu bili probudili. Iskreno, jedna stvar koja me najviše veselila je to što ću pobjeći od staraca i sisterice na par dana.

Bogu iza nogu

Na početku je atmosfera u busu bila koma. Većina je spavala i hrkala ili su pak bili na mobu. Što je najgore, moja škvadra i ja morali smo sjediti odmah iza profača, doslovno nam je došlo da se koknemo. Do hotela nam je trebala cijela vječnost, ima smisla, budući da je Orebić Bogu iza nogu.

Cimerice su mi bile Lara Martić i Jelena Leovac, a Lara kakva je, čim je došla, napravila je đumbus od sobe. Nakon toga, išle smo jesti. Hrana je bila okej, samo što su hrenovke bile bljak. Budimo realni, vjerojatno su kupili najjeftinije.

Kao u zatvoru

Nakon toga, spremali smo se za disko. Većina je cura pošizila jer se nisu mogle odlučiti za outfit. Mjesto je bilo fora uređeno, ali su dečki zauzeli najljepše fotelje pa smo mi imale *fotoshoot* kraj mora. Mislili smo da ćemo nakon toga moći biti zajedno u sobama i čavrljati, ali ispalo je da su nam profači lagali. Potrpali su nas u sobe već u jedanaest sati i stražarili na hodniku. Osjećali smo se pomalo kao zatvorenici u Zenici. Ali poznato je da smo mi svjetski lukavci pa smo pričali preko balkona.

Jutarnji šokovi

Ja sam, budući da sam bila mrtva umorna, zaspala brzo, ali izgleda da je Lari i Jeleni bilo dosadno pa su me, dok sam spavala, išarale po licu. Kad sam se probudila, doživjela sam šok, tugu i nevjericu. To je sigurno jedan od razloga zbog kojeg ću taj prvi dan maturalca vrlo dugo pamtiti.

Nika Glavaš, 8. a

Malo su pretjerali s tim znamenitostima...

8. a

Povezani smijehom

Nenad Židak, razrednik

Josip Bahonjić
Pejo Blažević
Josip Brlek
Lara Butorac
Martina Čičak
Gabriela Dedić
Danijel Dokuš
Nika Glavaš
Adrian Jaganjac
Lidija Kolgjeraj
Jelena Leovac
Josip Leovac
Luka Lovrić
Ana Ema Martinić
Antun Perić
Lucija Rakiževec
Nikolina Rončević
Ivo Vernik
Stjepan Vešligaj

U 8. a zabave nikad ne nedostaje,
s nama i normalan lud postaje.
8. a su đaci pravi,
radilice k'o mali mravi.
Iako ocjene ne pokazuju znanje naše,
u glavicama ostaje nam znanje vaše!
Hvala profesorima i učiteljima svim,
u srednjoj ponosit ćemo se tim.

Svi profesori vole kada petice naše broje,
Ali uvijek ih neki i za dvojke mole.
Mašta naša poznata je stvar,
uvijek iz nje izvučemo pravu stvar.
Fore dobro imamo, zato se uvijek smijemo.
To je naš 8. a koji svatko zna.

I morat ćemo poći...
No, zapamtite, u srcu nam 8. a ostaje!
Sretno u srednjoj svima!

8. a

8. b

Jedni drugima oslonac

Bilo je dobrih vremena
koja su za loše stvari sjena.
Odlazim iz ove škole
i ne znam hoće li mi igdje biti bolje.
Leo Kostanjevac

U ovom sam razredu naučila sve, od jednostavnog do kompliciranog. Svi smo mislili da ćemo biti sretni kad svemu dođe kraj, ali čini mi se da ćemo ipak svi plakati kad se budemo rastajali. Navikli smo se jedni na druge, a sad se trebamo početi odvikavati. Zahvaljujem svima koji su bili dio ove priče 8. b.
Iva Grgić

Bilo je puno svađa, puno neslaganja, ali usprkos tome uvijek smo bili tu jedni za druge, za savjet ili bilo kakvu pomoć. Ovih osam godina je stvarno brzo prošlo i sretna sam jer sam ih provela s ovim dragim ljudima.
Paula Čanić

Lud i šašav razred, ali zato nikada nije dosadno. Bilo je ponekad svađa, no svi se i dalje volimo. Mi smo razred za pamćenje.
Petra Kruhak

Od prvog do četvrtog razreda bili smo maleni i šašavi, od petog do šestog povučeni i šutljivi, a u sedmom i osmom smo podivljali.
Lorena Zelić

Petra Bijelić, razrednica
Matija Belužić
Anamaria Cvjak
Paula Čanić
Jan Gorišek
Iva Grgić
Maja Grgošević
Matija Habečić
Leo Kostanjevac
Petra Kruhak
Ivana Lasić
Valentino Muža
Gabriela Perković
Lana Petrović
Manuela Pudić
Bojan Tomšić
Josip Zeko
Lorena Zelić

8. c

Bogatstvo različitosti

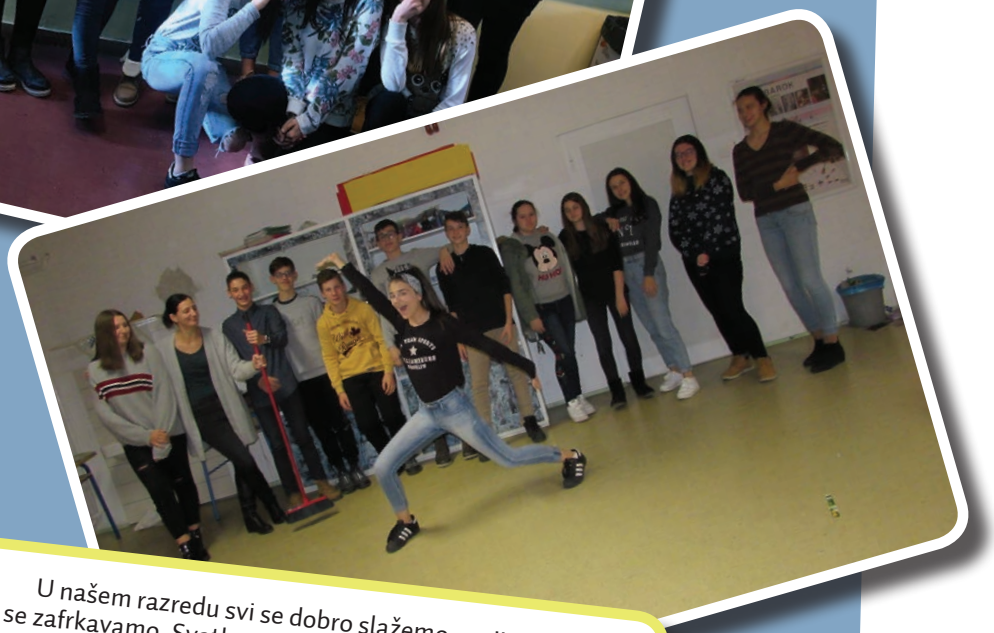

Barbara Biđin, razrednica
Mihael Abramović
Mihael Aničić
Josipa Antol
Ivana Arnuš
Leo Babić
Mate Đuran
Antonio Filipović
Ivan Gavran
Nikola Jadanec
Nina Jadanec
Katarina Jurišić
Karla Kamenjašević
Luka Marinović
Danijela Ronta
Filip Svetec
Helena Šarić
Magdalena Višević
Lana Vukadin

U našem razredu svi se dobro slažemo, smijemo i stalno se zafrkavamo. Svatko u razredu je poseban na svoj način. U razredu vlada veselje i sreća. Nema tog školskog sata na kojem ne napravimo nešto što bi razbilo dosadu, a smijeh se može čuti svake tri sekunde. Željni smo znanja i puni potencijala.

Uspomene iz osnovne škole zauvijek ćemo nositi u srcu i prisjećati se prekrasnih trenutaka koje smo proveli zajedno. Najviše smo uživali na putovanjima i izletima, a maturalac i dvodnevni posjet Vukovaru bili su nam najdraži. Baš svaki trenutak koji smo zajedno proveli ima posebno mjesto u našim srcima.

Bivšoj učiteljici i razrednici želimo sreću u životu i zahvalni smo im što su nas pripremili za daljnje školovanje.

8. c

8. d

Snažno složni

Malo nas je, al' nas ima! U ovom razredu svaki je dan pustolovina. Naizgled smo bezopasni, ali kad se svi spojimo u jedno, nema osobe koja nam se može suprotstaviti.

Lara Golub

Sjećat ću se ovog razreda jer smo se uvijek smijali zajedno, radili šalabahtere zajedno, nervirali sve profesore, mučili se zbog ocjena i planirali iznenađenja. Volim ga ovakvog posebnog.

Emanuela Kelić

U našem razredu nikada nije dosadno. Svaki dan proživljavamo različite zgode. Ponekad smo sretni i veseli te uživamo u druženju. Ponekad smo ljuti zbog ocjena ili profesora pa se ne slažemo baš najbolje. Ipak, sve je to dio odrastanja i uvijek ću pamtiti školu po najboljem 8. d razredu.

Valentina Korajac

Ponekad se čini da nas doživljavaju kao da se ne slažemo, ali među nama postoji povezanost. Prijateljstvo će zauvijek ostati.

Petra Knežević

Marjana Koščak, razrednica

Filip Budim

Tomislav Budim

Lara Golub

Petra Jagodin

Emanuela Kelić

David Klarić

Franjo Klarić

Petra Kenžević

Valentina Korajac

Gabriel Krajinović

Martino Krnjić

Dorotea Krpanić

Mona Marinić

Ivana Marinović

Nicole Nikolić

Eva Samardžić

Matej Šarić

Emma Valjak

8. e

Dobre vibracije

Sanja Premuž, razrednica

Lea Blažan
Fran Ivan Čulina
Tomislav Dokić
Mihael Jutrašnjik
Leo Kušić
Filip Lerotić
Mare Nike Lukšić
Antonio Mamić
Valentina Marina
Jakov Martinčić
Tomislav Mašić
Marin Murat
Ema Novosel
Antonela Papak
Maria Slabinjac
Nikola Šibenik
Maja Šimić
Dominik Šumić
Mateo Vrbat
Patricija Vrbat

Bila je ovo dobra loza, puna smijeha i „mafioza“.
Antonio Mamić

Došli smo do kraja,
nije bilo lako,
sve smo opravdali,
ne pitajte kako!
Patricija Vrbat

Kraljevi smo kakvih nema,
u zbornici smo glavna tema.
Patricija Vrbat

Za nas je osnovna škola bila kao vlak. Vrijeme je prolazilo, a mi smo ponekad znali zakasniti. Na kraju smo jedni druge dočekali i sada svi zajedno završavamo ovo predivno putovanje.
Antonela Papak

8. f

Matea Agatić, 8. f

Široki osmijeh

Matea je jako dobra i marljiva učenica. Odgovorna je i pažljiva. Komunikativna je i imamo raznih tema o kojima volimo razgovarati. Obožava glazbu i ples. Glazba joj popravlja raspoloženje i motivira ju na učenje. Volim raditi s njom jer svaki nam je dan novi izazov.

Mateja Vinojčić, asistentica u nastavi

Matea je jedna od mojih prvih učenica s kojom sam počela raditi kad je ona bila 4. razred. Matea, kao i ja, vrlo dobro pamti sve one lijepe i manje lijepe trenutke koje smo zajedno prošle. Pamtit ću Mateu po njezinoj upornosti, komunikativnosti, vedrini, emotivnosti, širokom osmijehu i spremnosti na šalu.

Marina Smok Rajaković, razrednica

Mali uvod

OTPAD NIJE SMEĆE!

Recikliranje kao dio ekologije aktualna je tema današnjice. Razvoj tehnologije i civilizacijski napredak donio je čovječanstvu ne samo mnoge blagodati, već i mnoge probleme. Danas, možda više nego prije, proizvodimo sve više smeća i prisiljeni smo ga razvrstavati. U ovogodišnjoj temi broja pozabavili smo se upravo osvještavanjem činjenice da moramo razlikovati smeće od otpada koji itekako može biti koristan, ne samo za nas nego i za spas Zemlje.

GABRIELA PERKOVIĆ, 8. B

Na proučavanje i istraživanje teme broja potaknuo nas je projekt „Izgradnja reciklažnog dvorišta u Dugom Selu“ te njegova uloga u osvještavanju stanovništva o potrebi odvajanja otpada na dugoselskom području. U sklopu projekta provodile su se i edukativne radionice među učenicima nižih razreda u organizaciji Grada Dugog Sela i Dugoselskog komunalnog i poduzetničkog centra.

Reportaža, anketa, intervju...

Na početku teme broja zavirili smo u povijest recikliranja kako bismo vam što bolje približili tu tematiku. Zanimalo nas je kako i koliko odvajaju otpad naši učenici i učitelji te smo proveli opsežnu anketu. Donosimo vam i intervju s predsjednikom Udruge za oboljele od leukemije i limfoma Emilom Vibovićem te reportažu kao rezultat terenskog rada: razgovore s gradonačelnikom Dugog Sela Nenadom Panianom i direktorom Dugoselskog i poduzetničkog centra Tadijom Penićem te posjet Reciklažnom dvorištu u Andrilovcu.

Na kraju, za vas smo istražili sve najvažnije o vrstama otpada i mogućnostima njegova recikliranja. O aktivnostima naših skupina i događajima u našoj školi vezanih za recikliranje i ekologiju pročitajte u rubrici Ekocrtice, a poruka koju vam želimo prenijeti glasi: „Tko reciklira, taj profitira!“

Povijest recikliranja

Ljudi su reciklirali i stoljećima prije. Ponekad svojom voljom, a ponekad su bili prisiljeni zbog nedostatka novih materijala. Postavili smo si pitanje od kada zapravo kreće recikliranje? Neki bi rekli da je recikliranje započelo dinosaurima, jer od njihovih ostataka danas imamo fosilna goriva – svi znate za naftu i fosilne prerađevine.

No, što bi povijest bila bez godina, a evo nekih najznačajnijih:

3000. g. pr. Kr. – rastapaju se metalni predmeti kako bi se dobili novi.

500. g. pr. Kr. – u grčkoj Ateni zbog prevelike količine otpada stanovnicima je naređeno da otpad odlažu kilometar dalje od grada – a nama je ponekad teško odnijeti stari papir do kontejnera na početku ulice.

1. st. – kineski ministar poljoprivrede preporučuje da carevi podanici kuhaju stare lanene krpe za proizvodnju papira.

1031. g. – Japan počinje reciklirati stari iskorišteni papir. Stare knjige iz carske knjižnice bi se reciklirale, a od njih bi se radile nove. Neki kažu da su tu ideju Japanci preuzeli od Kineza (koji su papir i izumili), ali nema dokaza za to.

1690. g. – u prvoj tvrtki za recikliranje Rittenhouse Mill blizu Philadelphije predstavljen je proces proizvodnje recikliranog papira iz vlakana dobivenih od pamuka i starih krpa.

1776. g. – američki pobunjenici u Ratu za neovisnost koriste stare materijale da bi dobili nove koje su iskoristili za ratnu opremu.

1865. g. – Vojska spasa u Londonu počinje skupljati, sortirati i reciklirati neželjene stvari.

LARA BUTORAC I NIKOLINA RONČEVIĆ, 8. A

1897. g. – u New Yorku se organiziraju dvorišta u kojima se prikupljao i odvajao otpad (papir, guma, jutene vreće pa čak i konjska dlaka).

1916. – 1918. g. – zbog velikog manjka sirovina tijekom Prvoga svjetskog rata američka vlada stvara program pod motom „Nemojte baciti otpad – spremite ga!“

1940. g. – nažalost, opet zbog Drugoga svjetskog rata skupljaju se i recikliraju najlon, guma, metali.

1970. g. – nastao je simbol za recikliranje – Möbiusova traka.

Možda vam se već vrti od svih godina, ali izdržite još samo malo.

2000. g. – američka Agencija za zaštitu okoliša utvrdila je vezu između globalnog zagrijavanja i otpada te zaključila da smanjivanje količine otpada i recikliranje smanjuje emisiju stakleničkih plinova.

Ima nade za Zemlju!

Pitali smo se koliko smo mi kao učenici i naši učitelji kao naš uzor svjesni važnosti recikliranja. Rezultati ankete koju smo proveli među učenicima i odgovori naših učitelja naveli su nas da pomislimo da ne samo za nas, nego i za buduće naraštaje postoji nada u očuvanje Zemlje i prirode. Imamo dojam da se i učenici i učitelji jednako trude svojim primjerom pokazati važnost recikliranja u svrhu bolje i čišće budućnosti.

EMA BLAŽINOVIĆ, MARIJA RAVENŠĆAK, TARA MARTINOVIĆ I DOROTEA DUBRAVČIĆ, 4. C, NATALIE PILJIĆ, MIA DOLENEC, ANA MATOŠ, MIA JELOVIĆ I MARTA AKMAČIĆ, 6. E

Možemo mi to bolje!

Anketu o recikliranju i ekološkoj osviještenosti koju smo proveli među učenicima nižih i viših razreda ispunilo je njih 282. Anketa je sadržavala tri moguća odgovora: da, ne i ponekad. Cilj ankete bio je saznati njihove navike recikliranja i osviještenost o očuvanju prirode. Rezultate ankete pogledajte u nastavku.

Naši su učenici u velikoj mjeri usvojili važnost recikliranja, a o tome su najviše naučili u školi od svojih učitelja. Mali se broj njih okušao u kreativnim izradama novih predmeta od otpadnog materijala.

Zadovoljavajuća je činjenica da brinu o vodi jer čak 90% njih zatvara slavinu dok pere zube te da većina pohranjuje papir na odgovarajući način, u za to predviđene spremnike, čime potvrđuju visoku ekološku osviještenost. Ono što bi trebali više osvijestiti je štetnost žvakaćih guma koje se ne odlažu u koševe te tako ugrožavaju okoliš.

Učenici o recikliranju

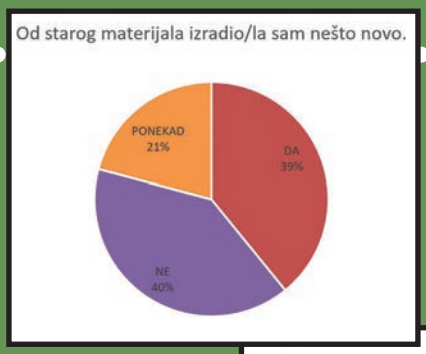

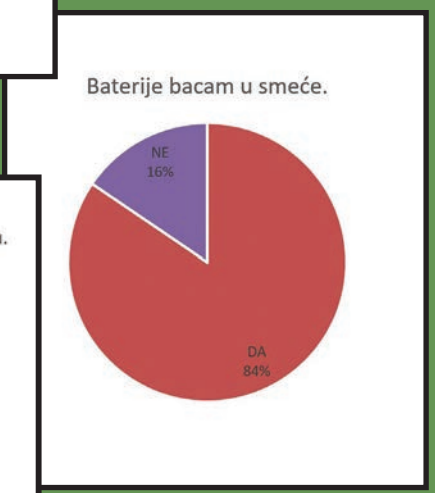

Učitelji o recikliranju

Ako recikliramo, brinemo o budućnosti okoliša u kojem živimo, a i o vlastitoj budućnosti te na taj način dokazujemo prirodi svoju ljubav i brigu. Naše su Radoznale reporterke provele anketu među učiteljima i učenicima ne bi li saznale koliko znaju o recikliranju, što i na koji način recikliraju te što bi promijenili u svojem gradu s ciljem zaštite okoliša. Njihove odgovore pročitajte u nastavku.

Ema: Što znači reciklirati?

Marija Sekur Harcet: Reciklirati znači ponovno iskorištavati stare stvari.

Petra Relić: Reciklirati znači napraviti nešto novo.

Marina Smok Rajaković: Reciklirati znači od starog otpada napraviti nešto novo i upotrebljivo.

Anastazija Šafran Tepeš: To znači ponovno upotrijebiti neku stvar na novi način ili je preraditi kao sirovinu za nove proizvode.

Anastazija Šafran Tepeš, učiteljica engleskog i njemačkog jezika: „Smeće bi nas moglo zatrpati, a voda neće više biti pitka.“

Marija: Reciklirate li? Kako? Zašto?

Marija Sekur Harcet: Recikliram. Smatram da je važno reciklirati. Razvrstavam otpad u spremnike za papir, plastiku, baterije, limenke, staklo, čepove i metal.

Marija Sekur Harcet, učiteljica: „Od stare sam tkanine šivala odjeću za lutke.“

Petra Relić: Recikliram, radi očuvanja prirode. Razdvajam otpad.

Marina Smok Rajaković: Odvajam plastiku, staklo, metal, baterije i odjeću u posebne spremnike.

Anastazija Šafran Tepeš: Recikliram, razdvajam plastiku, papir i biootpad.

Dorotea: Kako čovjek može uništiti prirodu ako ne reciklira?

Marija Sekur Harcet: Čovjek zagađuje okoliš i uništava šume ne reciklirajući.

Petra Relić: Ako ne reciklira, onda ne pazi na prirodu i sve ono bačeno neće se moći razgraditi.

Marina Smok Rajaković: Otpad u prirodi uništava biljni i životinjski svijet.

Anastazija Šafran Tepeš: Smeće će nas zatrpati, voda neće više biti pitka, a more će biti zagađeno. Zrak će postati težak i opasan za disanje.

Tara: Reciklirate li odjeću? Na koji način?

Marija Sekur Harcet: Ponekad napravim traku za kosu od stare majice, a prije sam od stare tkanine šivala odjeću za lutke.

Petra Relić: Staru odjeću i ostalu tkaninu odnosim u poznati trgovački lanac na reciklažu.

Marina Smok Rajaković: Odlažem ju u za to predviđene spremnike, a ponekad ju odnesem u trgovinu koja reciklira odjeću.

Anastazija Šafran Tepeš: Odjeću dajem na poklon ili ju odnesem u trgovinu na reciklažu.

Natalie: Pravite li kompost? Za što vam služi?

Marija Sekur Harcet: Ne pravim kompost.

Petra Relić: Moja obitelj pravi kompost koji potom upotrebljavamo u povrtnjaku.

Marina Smok Rajaković: Pravim kompost. Koristim ga za voćke u vrtu, povrće i cvijeće.

Anastazija Šafran Tepeš: Kompostiram, služi mi kao gnojivo u vrtu ili kao zemlja za cvijeće u teglama.

Mia D.: Jeste li ikada stvorili novi proizvod recikliranjem otpada? Koji?

Marija Sekur Harcet: Često na satovima likovne kulture koristimo otpad kako bismo napravili zanimljive radove. Od plastičnih smo boca pravili vaze i umjetno cvijeće.

Petra Relić: Poneke kutijice, papirnati materijal i sličan otpad upotrebljavam za izradu različitih didaktičkih materijala.

Petra Relić, učiteljica: „Moja obitelj pravi kompost koji koristimo u povrtnjaku.“

Učitelji o recikliranju

Marina Smok Rajaković: Od starih CD-a pravim podloške za čaše, od limenki svijećnjake, a od starih tkanina krpene igračke.

Anastazija Šafran Tepeš: Od limenki sam napravila stalke za olovke.

Ana: Koliko su djeca osviještena kad je recikliranje u pitanju?

Marija Sekur Harcet: Često razgovaram s djecom o važnosti recikliranja i ponovnoj uporabi otpada i starih predmeta. Mislim da je većina osviještena što se tiče važnosti recikliranja.

Petra Relić: Djeca su upoznata s pojmom recikliranja otpada, sami razvrstavaju otpad u spremnike u školi te svakodnevno odlažu papir u posebne reciklažne kutije.

Marina Smok Rajaković: Mislim da su osviješteniji nego neki odrasli jer o tome uče već u vrtiću.

Anastazija Šafran Tepeš: Djeca su osviještena, razdvajaju samostalno otpad.

Mia J.: Što biste promijenili u svojem gradu s ciljem zaštite okoliša?

Marija Sekur Harcet: Postavila bih više spremnika za reciklažu po gradu.

Petra Relić: Postavila bih više spremnika za reciklažu na više različitih mjesta.

Marina Smok Rajaković, socijalna pedagoginja: „Od starih CD-a pravim podloške za čaše, od limenki svijećnjake, a od starih tkanina krpene igračke.“

Marina Smok Rajaković: Više kanti za otpatke, češće pražnjenje spremnika za različite vrste otpada.

Anastazija Šafran Tepeš: Trebalo bi postaviti više spremnika za odlaganje metala i stakla.

Marta: Je li recikliranje dovoljno medijski zastupljeno? Preko kojeg medija najviše?

Marija Sekur Harcet: Najviše je zastupljeno putem televizije.

Petra Relić: Najviše je zastupljeno putem interneta. Mnogobrojni se videi i članci bave „uradi sam“ izradom različitih predmeta od materijala koji se mogu reciklirati i uporabiti u različite svrhe.

Marina Smok Rajaković: Moglo bi i više, ali najviše je zastupljeno na televiziji.

Anastazija Šafran Tepeš: Često čitam članke o tome u novinama. Zastupljeno je i preko televizije i radija.

Ema: Jeste li ikad sudjelovali u organiziranim akcijama prikupljanja otpada?

Marija Sekur Harcet: Jesam. Redovito se održavaju akcije prikupljanja starog papira u našoj školi. Trenutno sudjelujem i u akciji prikupljanja plastičnih boca za opremanje kutka u školi.

Petra Relić: Sudjelovala sam u nekoliko akcija prikupljanja otpada.

Marina Smok Rajaković: Da, sudjelovala sam u Zelenoj čistki.

Anastazija Šafran Tepeš: Nisam, ali hoću u budućnosti.

Zaključak

Želimo još više zelenih otoka!

Anketa je pokazala da su učitelji itekako svjesni štetnosti nakupljenoga otpada koji se ne reciklira te da bismo putem različitih medija i u školama trebali još više educirati buduće naraštaje kako bi se spriječilo uništavanje prirode, a svoju je osviještenost većina potvrdila sudjelovanjem u različitim akcijama prikupljanja otpada. Učitelji su složni i po pitanju promjena u vlastitom gradu s ciljem zaštite okoliša nadajući se kako će u budućnosti biti još više zelenih otoka na području grada.

Učitelji-kreativci

Rezultati ispitivanja potvrdili su da svi učitelji u svojim kućanstvima redovito odvajaju plastiku, papir, staklo, metal, baterije, tekstil te nekolicina pravi i kompost u vlastitom vrtu koji im služi za uzgoj biljaka. Osim što odvajaju, ističu i svoju kreativnu stranu stvarajući nove proizvode od otpada.

Budi odgovoran – razvrstavaj otpad!

U potrazi za informacijama vezanim za projekt „Izgradnja reciklažnog dvorišta u Dugom Selu“, informiranje javnosti o važnosti recikliranja te planovima vezanim za očuvanje okoliša u našem gradu, posjetili smo direktora Dugoselskog i komunalnog i poduzetničkog centra Tadiju Penića.

KATARINA JURIŠIĆ, 8. C, I GABRIELA PERKOVIĆ, 8. B

Glavna zadaća Dugoselskog komunalnog i poduzetničkog centra je organizirano sakupljanje, prijevoz i zbrinjavanje komunalnog otpada, a uz to bavi se još i upravljanjem dvama gradskim grobljima i gradskom tržnicom. Zanimalo nas je od kada i kako funkcionira reciklažno dvorište u Andrilovcu koje je, kako smo saznali, ove godine obnovljeno.

Projekt „Izgradnja reciklažnog dvorišta u Dugom Selu“

Naime, u Dugom Selu reciklažno dvorište postoji i djeluje od 2013., te je spomenutim projektom zapravo rekonstruirano. „Priča o novom reciklažnom dvorištu počela je 2016. godine kada je izrađena rekonstrukcija i dobivena građevinska dozvola“, objasnio nam je gospodin Penić. Godine 2017. predviđeno je da će u projekt biti utrošeno do tri milijuna i 50 tisuća kuna, ali obnova je realizirana uštedom čak većom od pola milijuna kuna.

Građani Dugog Sela u reciklažno dvorište u Andrilovcu, za razliku od nekih drugih u Hrvatskoj, mogu dovoziti neograničenu količinu otpada, što svjedoči o velikim kapacitetima dvorišta, ali i o mogućnosti dovoza najrazličitijih vrsta otpada, od opasnog otpada pa do glomaznog. Ta je činjenica vrlo važna za naš grad jer bi usluga primanja svih vrsta otpada trebala smanjiti broj tzv. „divljih odlagališta“.

Zeleni otoci

Na pitanje što su zeleni otoci u gradu i koji je njihov kapacitet, gospodin Penić nam je odgovorio: „Obveza je svakog grada osigurati građanima mjesto za odvajanje pet kategorija otpada: papir, staklo, plastika, tekstil i metal. Papir i plastiku prikupljamo metodom „od vrata do vrata“, dok su nam za staklo, metal i tekstil potrebni zeleni otoci.“ Saznali smo i vrlo važnu informaciju da Grad Dugo Selo posjeduje 33 zelena otoka.

Put papira i plastike iz kućanstava

U nastavku razgovora, gospodin Penić pobliže je pojasnio put papira i plastike koje građani odvajaju iz otpada u svojim domovima te ih ostavljaju u za to predviđene vreće dobivene od DKPC-a, odnosno koje stanari u zgradama odvajaju u kontejnere u njihovim dvorištima.

„Papir i plastiku koji se sakupljaju „od vrata do vrata“ izravno nosimo sakupljaču, tvrtki „Unija nova“ iz Sesvetskog Kraljevca, koja ima jednu od najrasprostranjenijih i najširih mreža prikupljanja i prerade otpada. U pogonima tvrtke otpad se dodatno sortira na onaj koji je moguće preraditi i dobiti novu sirovinu te na onaj koji više nije moguće preraditi i materijalno upotrijebiti – takav se otpad koristi u energetske svrhe, npr. u elektranama“, objasnio nam je direktor Penić.

U planu je nabava mobilnog reciklažnog dvorišta, odnosno jednog kontejnera koji se može staviti na kamion

Mjere kazne za neodgovorna kućanstva

Budući da smo svjesne toga da svi ne odvajaju otpad, zanimalo nas je postoje li propisane kazne za neodgovorna kućanstva. Prema riječima gospodina Penića, takve kazne ne postoje jer bi bilo izrazito teško provjeravati tko točno odvaja otpad, a tko ne. Ipak, pretpostavka je da će oni građani koji ne odvajaju otpad skupiti i više smeća u „običnim“ kantama pa će oni prema količini odvoza kanti plaćati i veću naknadu.

Objasnio nam je kako će to točno izgledati u novom sustavu: „Ako građanin ne razdvaja otpad po ugovoru, postoji ugovorna kazna. Taj prekršaj prvi uočavaju naši sakupljači, a mi kao „komunalci“ imamo ovlasti povećati cijenu mjesečne naknade prekršitelju od 100 ili čak više od 500 kn.“

Informiranje stanovništva o recikliranju

Na kraju svake godine Dugoselski komunalni i poduzetnički centar šalje obavijest građanima koja sadržava sve potrebne informacije o razdvajanju otpada: lokacije zelenih otoka i reciklažnog dvorišta, upute o razdvajanju otpada i kompostiranju te raspored odvoza. Ove godine obavijest će se slati i u lipnju nakon uspostave novog sustava. Centar je, također, provodio informativne radionice o važnosti recikliranja za djecu i umirovljenike.

U planu je nabava mobilnog reciklažnog dvorišta, odnosno jednog kontejnera koji se može staviti na kamion i tako premještati. U njega bi se odlagao opasni otpad iz kućanstava poput baterija, neonskih lampi i sl.

Poruka učenicima

Gospodin Tadija Penić razgovor je zaključio jednom sjajnom porukom nama učenicima: „Kao bivši djelatnik škole mislim da djeca zapravo najlakše usvajaju i uče nove stvari, osobito one vezane za ekologiju i recikliranje. Volio bih zapravo da oni svoja znanja i spoznaje prenesu na svoje roditelje.“ Osim toga, složit ćete se s nama, jako je važno da budućim naraštajima ostavimo mogućnost života u čistom okolišu.

Ugodan i informativan razgovor s direktorom DKPC-a Tadijom Penićem

Reciklažno dvorište u Andrilovcu

Građanima na usluzi!

Reciklažno dvorište u Andrilovcu obnovljeno je prošle godine, a rekonstrukcija je između ostalog, financirana i sredstvima iz fondova Europske unije. U našem daljnjem istraživanju puta otpada otišle smo u posjet dvorištu kako bismo vidjele kako izgleda nakon obnove, gdje smo razgovarale s gospodinom Tomom Bagarićem.

Nakon razgovora s direktorom Dugoselskog komunalnog i poduzetničkog centra Tadijom Penićem naše iduće odredište bilo je upravo reciklažno dvorište u Andrilovcu. Zavojita cesta i prostrane kuće s domaćim životinjama u dvorištima ničim nisu odavali da smo na pravome putu. Tek upečatljiv putokaz prema reciklažnom dvorištu, trgnuo nas je iz lelujavih misli. Ondje nas je dočekao gospodin Tomo Bagarić, djelatnik Dugoselskog komunalnog i poduzetničkog centra. Gospodin Bagarić poveo nas je u obilazak reciklažnog dvorišta, sve nam pokazao i zorno objasnio, pomalo začuđen našim velikim zanimanjem.

Reciklažno dvorište u Andrilovcu mogu koristiti samo građani Dugog Sela, a o svom trošku prijevoza mogu odvesti sve vrste otpada koje vam padnu na pamet, od opasnog do glomaznog.

Naš domaćin gospodin Bagarić detaljno nam je sve pokazao

Naši su trećaši organizirano posjetili reciklažno dvorište u pratnji vodiča Stanka Ivaničeka

Prihvat svih vrsta otpada

Reciklažno dvorište Andrilovec potpuno je opremljeno i zamišljeno tako da tamo građani mogu dovesti sve vrste otpada: neopasni otpad kao što su papir, obojeno staklo, ravno staklo, PE folija, metalni otpad, tvrda plastika ili guma, ali i opasni otpad poput električnog i elektroničkog otpada, otpadnog motornog ulja, akumulatora i baterija, raznih lijekova ili ambalaže onečišćene opasnim tvarima. Spremišta za razne vrste opasnog otpada smješteni su u posebno ograđene i osigurane prostore.

„Mislim da je vrlo važno naglasiti mogućnost odlaganja glomaznog otpada koji inače predstavlja veliki problem našim građanima. Ovdje ga slobodno mogu dovesti i predati nama“, kazao je gospodin Bagarić. U glomazni otpad spadaju: metalni otpad, gume, drveni otpad, električna i elektronička oprema i uređaji, veliki i mali kućanski aparati, sanitarije, pokućstvo, namještaj i sl. Glomazni otpad zabranjeno je odlagati u kante za komunalni otpad.

Rezervirano za Dugoselce

„Ovo naše reciklažno dvorište smiju koristiti isključivo građani Dugog Sela, odnosno ne možemo primiti otpad, primjerice, građana iz Zagreba ili Zagrebačke županije“, upozorio je gospodin Bagarić. Saznale smo da se usluga razvrstavanja otpada također vrši na licu mjesta u dvorištu. Naime, djelatnici će preuzeti vaše stare prozore i vrata, tamo rastavljati te odvajati staklo od drvenih, plastičnih i metalnih dijelova.

Prikupljeni otpad djelatnici dalje odvoze u Sesvetski Kraljevec u tvrtku „Unija nova“, gdje se nastavlja daljnje sortiranje i prerada otpada.

Vrlo ljubazni djelatnici rekli su nam da rado ugošćuju skupine školske djece, a naši su trećaši s učiteljicom Marinom Perković u pratnji ravnateljice Mare Mamuze već posjetili reciklažno dvorište. Nadamo se da će vas i naša reportaža navesti na put prema Andrilovcu!

Odlagalište opasnog otpada osigurano je i zaštićeno

Kako osvijestiti javnost?

Na razgovor s gradonačelnikom Dugog Sela Nenadom Panianom potaknuo nas je posjet Dugoselskom komunalnom i poduzetničkom centru, gdje smo doznali da zapravo Grad provodi projekte informiranja javnosti o važnosti recikliranja. Osim toga, gradonačelnika smo upitali o njegovim navikama odvajanja otpada te o mogućnostima unapređenja očuvanja okoliša na razini Grada.

Gradonačelnika Nenada Paniana prvi smo put posjetile prošle godine kada smo mu, kao predstavnice Radoznalih reportera, predstavile prošli broj Joška. Već tada najavile smo našu ovogodišnju temu, koja ga je iznimno obradovala, i srdačno nam ponudio svoju suradnju. Ona se zaista i ostvarila te su nas gradonačelnik i njegova zamjenica Jasminka Kokot Bambić još jednom ugostili u uredu, spremno odgovarajući na naše upite o načinima na koje Grad informira javnost o važnosti odvajanja otpada i recikliranju općenito.

„Ciljana populacija koju želimo aktivirati su mladi jer o njima ovisi budućnost, a naše malo starije građane tek pomalo učimo što i kako odvojiti“

Mladi vs. stari

Saznali smo da je Grad, upravo u svrhu što boljeg informiranja javnosti, prijavio projekt na natječaj europskih fondova te su za to odobrena sredstva u iznosu od 461 000 kuna. „Imamo u planu javnost informirati na razne načine: od snimanja i promocije gradskih spotova na temu recikliranja, do informiranja javnosti preko radija i društvenih mreža, letaka i brošura“, bio je precizan gradonačelnik. Naime, tako će se građanima približiti problematika recikliranja, odvajanja otpada i očuvanja okoliša. „Ciljana populacija koju želimo aktivirati su mladi jer o njima ovisi budućnost, a naše malo starije građane tek pomalo učimo što i kako odvojiti“, objasnio nam je gospodin Panian.

„Imamo u planu javnost informirati na razne načine: od snimanja i promocije gradskih spotova na temu recikliranja, do informiranja javnosti preko radija i društvenih mreža, letaka i brošura.“

Gradonačelnik Nenad Panian srdačno nas je primio u svojem uredu

„Posebno odvajam papir, plastiku i metal. Za sada imam tri kante dok ne dobijemo gradske, a dobit ćemo 240 l za plastiku, 240 l za papir i 80 l za biootpad uz postojeću komunalnu kantu.“

Izgradnja kompostane u okolici Dugog Sela?

Gradonačelnik nas je obavijestio da Dugo Selo planira na reciklažnom dvorištu u Andrilovcu nabaviti strojeve za biomasu koji još nedostaju, a trenutno su aktualne i ponude za suho zbrinjavanje plastike koje se tek trebaju razmotriti u suradnji s Ministarstvom okoliša i energetike.

Na pitanje o isplativosti i interesu izgradnje kompostane u okolici Dugog Sela, gradonačelnik je jasno odgovorio: „Interes postoji, no u našim predviđanjima taj bi projekt bio preskup jer imamo premalo kapaciteta u gradu i okolici za izgradnju kompostane.“ Dakle, za realizaciju takvog projekta Dugo Selo će ipak morati još malo pričekati.

Odvaja li naš gradonačelnik otpad?

S ponosnim osmijehom na licu gospodin Panian spremno je odgovorio na naše pitanje o njegovim navikama odvajanja otpada: „Svakodnevno odvajam otpad, a nedjeljom odvozim otpad u spremnike. Posebno odvajam papir, plastiku i metal. Za sada imam tri kante dok ne dobijemo gradske, a dobit ćemo 240 l za plastiku, 240 l za papir i 80 l za biootpad uz postojeću komunalnu kantu.“

Poruka učenicima

Na kraju razgovora upitali smo gradonačelnika što bi poručio našim učenicima. „Pratite informacije o tome zašto je važno odvajati otpad, osobito vi, kao vrlo vrijedni novinari. Razmišljajte o svojoj budućnosti, jer – kako posijete, tako ćete i žnjeti. Na vama je da date nove ideje i poboljšate ono što vam mi ostavljamo u naslijeđe“, zaključio je gospodin Panian.

Unija nova

Bezuspješni pokušaj

U našem terenskom radu, u potrazi za odgovorima vezanim za recikliranje i slijedeći put odvojenog otpada, sve su nas smjernice vodile prema tvrtki „Unija nova“ na čijim mrežnim stranicama piše da „nude usluge skupljanja, prijevoza, skladištenja, deambalažiranja i zbrinjavanja robe neprikladne za potrošnju ili prodaju“.

Bez odgovora

Osim toga, u sklopu tvrtke nalaze se i pogoni za preradu otpada, a prijedlog da ih kontaktiramo dobili smo i od direktora Dugoselskog komunalnog i poduzetničkog centra Tadije Penića. Jedan takav pogon htjele smo posjetiti u susjednom Sesvetskom Kraljevcu. Nažalost, kod njih nismo naišli na otvorena vrata, već na potpuno ignoriranje našeg maila u kojem smo odgovorne osobe zamolile za razgovor o njihovu poslovanju.

Kaufland

Ljubazna odbijenica

Za razliku od tvrtke „Unija nova“, čiji nam predstavnici nisu odgovorili na mail, iz službe za odnose s javnošću trgovačkog centra Kaufland, gdje smo htjele istražiti reciklažni sustav povratnih plastičnih i staklenih boca te limenki, za koje građani mogu dobiti naknadu, pristojno su odgovorili.

Negativan odgovor

Donosimo vam dio odgovora gospođe Jasne Čuhnil iz odjela Korporativne komunikacije: „Poštovana, zahvaljujemo na Vašem ljubaznom upitu. Tema kojom se bavite zaslužuje svaku pohvalu, ali nažalost trenutno nismo u mogućnosti sudjelovati u Vašem istraživanju.“

Bez obzira na negativan odgovor, želimo istaknuti susretljivost osoblja i uvažavanje našeg istraživanja.

Zaključak

Širi svoje znanje!

Ova reportaža donijela nam je jako zanimljive i poučne zaključke. Dugo Selo kao grad daje sve od sebe da svojim građanima osigura povoljne uvjete za odvajanje otpada i recikliranje. Za poboljšanje svijesti o važnosti recikliranja, važno je da mladi sve više sudjeluju u aktivnostima i radionicama koje im se nude kako bi što više naučili o samim načinima i mogućnostima odvajanja otpada. Zašto je to važno?

Odvajanjem otpada i recikliranjem čuvamo naš prekrasan planet Zemlju kako bi i budući naraštaji živjeli u zdravom okruženju.

Budimo primjer drugima

Jednostavno zato što je još veći problem informiranje starijih ljudi koji teže prihvaćaju novosti, mi, djeca i mladi, možemo i moramo svoje znanje prenositi na odrasle kako bi svi građani osvijestili važnost recikliranja i proveli ga u praksu. Želimo biti primjer kako očuvati okoliš i održavati ga čistim.

Korak prema zdravijoj budućnosti

Dugoselski komunalni i poduzetnički centar svojim organiziranim skupljanjem, prijevozom i zbrinjavanjem otpada, s gradonačelnikom koji ima veliku ulogu u informiranju i obrazovanju građana, vodi Dugo Selo u zeleniju, čišću i sretniju budućnost. Upravo je projekt „Izgradnja reciklažnog dvorišta u Dugom Selu“, koji je bio poticaj za naše istraživanje, dobar korak prema tako zamišljenoj budućnosti.

Odvajanjem otpada i recikliranjem čuvamo naš prekrasan planet Zemlju kako bi i budući naraštaji živjeli u zdravom okruženju. Time utječemo i na kvalitetu života u našem gradu, u našoj ulici, dvorištu, u našoj obitelji.

Mi, djeca i mladi, možemo i moramo svoje znanje prenositi na odrasle kako bi svi građani osvijestili važnost recikliranja i proveli ga u praksu.

Projekt „Izgradnja reciklažnog dvorišta u Dugom Selu“

Radionice od najmlađe dobi

U sklopu projekta „Izgradnja reciklažnog dvorišta u Dugom Selu“ u našoj su se školi održale radionice za učenike nižih razreda na temu recikliranja. Složit ćete se s nama da je edukacija od najmlađe dobi dobar ulog za što čišći i ljepši grad.

Od 5. do 8. ožujka 2018. među učenicima nižih razreda održane su radionice na temu recikliranja. Edukacija učenika dio je projekta Europske unije „Izgradnja reciklažnog dvorišta u Dugom Selu“ koju su proveli Amalija Koren ispred Grada Dugog Sela te Stanko Ivaniček ispred Dugoselskoga komunalnog i poduzetničkog centra.

Radionice o recikliranju

Učenici su saznali kako točno reciklirati, koji spremnici su predviđeni za odlaganje plastike, papira, stakla, metala i slično, a na kraju radionica u skupinama su izrađivali plakate o tome kako vide svoj grad u budućnosti, manje ili više zelen?!

Nagrade sudionicima

Na 8. sajmu cvijeća „Dugoselski cvijet“ gradonačelnik Nenad Panian uručio je diplome sudionicima projekta „Izgradnja reciklažnog dvorišta u Dugom Selu“. Našim učenicima i učiteljicama dodijeljene su pojedinačne i razredne diplome, a učenici su dobili i bojanke ekološke tematike s priborom za bojanje.

Svaki sudionik radionice dobio je diplomu

Gospodin Stanko nije bio samo predavač, već se bacio na posao

Gospođa Amalija također je pomagala učenicima u izradi plakata

Mala anketa

Što znam o recikliranju?

Rezultat radionica prekrasni su plakati za koje su učenici dobili nagrade, a učenike 4. a priupitali smo što su sve naučili.

Patrik Papa: Naučili smo koje su boje reciklaže: žuta, plava, crvena i zelena.

Emanuela Knez: Naučili smo da nije dobro bacati smeće u okoliš.

Antonio Topolko: Recikliranje je razvrstavanje otpada u određena spremišta.

Melanie Grgić: Recikliranjem dobijemo nešto novo.

Patrik Papa: Recikliranje je dobro i bacat ću smeće u određene koševe.

Ivona Šimić: Izrađivali smo plakate kako bismo ljudima pokazali potrebe prirode.

Patrik Papa: Šume ne smijemo sjeći jer nam je potreban kisik.

Antonio Topolko: Loše je sjeći stabla, ali je i potrebno jer se od drveta rade papir, igračke i namještaj.

Ponosni učenici ispred školskoga zelenog otoka

HUMANOST I EKOLOGIJA

NATALIE PILJIĆ I MIA DOLENEC, 6. E

Poziv na svečanu Akademiju Udruge za oboljele od leukemije i limfoma jako nas je razveselio jer naša škola već godinama sudjeluje u projektu prikupljanja plastičnih čepova kojima se financiraju skupi lijekovi za oboljele. Bila je to odlična prilika da intervjuiramo predsjednika Udruge Emila Vibovića koji nas je srdačno primio.

U Čakovcu se 16. veljače održala svečana Akademija UOLL-a, Udruge za oboljele od leukemije i limfoma, povodom 20 godina njihova postojanja i djelovanja. Osnivač udruge Emil Vibović pozvao nas je da prisustvujemo svečanosti budući da je i naša škola uključena u projekt „Od čepova do skupih lijekova".

SVEČANA AKADEMIJA

Svečanoj Akademiji prisustvovali su brojni uglednici, liječnici, političari i gradonačelnici, kao i svi ostali zaslužni za uspješno djelovanje Udruge. Pogledali smo i film u kojemu su prikazane razne akcije prikupljanja novca za liječenje leukemije i limfoma, npr. slikanje i prodavanje slika te prikupljanje čepova. Film je bio tužan jer smo vidjeli mnogo bolesne djece.

120 TONA ČEPOVA

Gospodin Vibović i sam je prije 20 godina obolio te se uspješno izliječio, nakon čega je osnovao ovu Udrugu. Intervjuirale smo ga nakon svečane Akademije i saznale da je Udruga do sada prikupila 120 tona plastičnih čepova koje recikliraju. Novcem koji dobiju od recikliranja pomažu oboljelima pri kupnji skupih lijekova, financiranju skupih operacija i osiguravanju pomoći za oporavak oboljelih.

Gospodin Vibović i Radoznale reporterke

Ljudi koji pridonose jačanju Udruge

Natalie: *Hvala Vam što ste nas pozvali na Vašu svečanu Akademiju kako bismo s vama proslavili 20 godina postojanja i djelovanja Udruge. Budući da i naša škola sudjeluje u projektu „Od čepova do skupih lijekova“, donijeli smo vam i čepove.*

Mia: *Molimo Vas da nam kažete nešto o tome kako ste recikliranje iskoristili kao pomoć ne samo planetu Zemlji nego i oboljelima od teških bolesti.*

Sreća je da u Hrvatskoj postoji industrija koja prerađuje čepove za nove proizvode.

Emil: Čepove skupljamo diljem Hrvatske. Do sada se godišnje uključuje 700 subjekata, među koji su upravo škole poput vaše, vrtići i društvena poduzeća. Do sada smo skupili 120 tona plastičnih čepova koje prodajemo u reciklažnom dvorištu. Sreća je da u Hrvatskoj postoji industrija koja prerađuje čepove za nove proizvode. Cijena se čini mala: za 1 kg plastičnih čepova dobije se kuna i pol. No, kad se male ruke slože i prikupe toliko puno čepova, naš uspjeh je velik.

„ART TERAPIJA“

Natalie: *Znamo da se na reciklažnim dvorištima skupljaju papir, staklo, plastika, metal i baterije, no zašto baš skupljate čepove, a ne nešto drugo?*

Emil: Čepovi su neopasan otpad prikladan za provođenje terapije umjetnošću, tzv. „art terapije“ za oboljele. Nakon operacija oni stvaraju umjetnička djela od čepova i tako manje misle na svoju bolest.

Predsjednik Udruge Emil Vibović ugostio nas je nakon svečanosti

Štitite prirodu i vlastiti okoliš, jer tako štitite svoju obitelj, prijatelje i sebe.

ŽIVA RIJEČ KAO SAVEZNIK

Mia: *Kakav je odaziv u školama i u Hrvatskoj općenito?*

Emil: Jako dobar. Nakon prezentacije u prvih nekoliko škola, broj onih koji su se uključivali rastao je velikom brzinom. Ravnatelji su poticali druge ravnatelje, učenici jedni druge. Živa riječ među učenicima i učiteljima pridonijela je zaista mnogo. Uključile su se i cijele obitelji, djedovi, bake, rodbina – svi donose čepove u škole. Osim toga, iz Ministarstva zdravlja i Ministarstva zaštite okoliša dobio sam potvrdu da će se u projekt uključiti i Nacionalni parkovi Brijuni i Krka.

Naše zdravlje odražava zdravlje prirode u kojoj živimo.

NOVE STUDIJE ZA NOVE LIJEKOVE

Natalie: *Jako nam se sviđa što ste povezali ekološku i humanitarnu stranu. Imate li neke nove slične ideje u budućnosti?*

Emil: Naravno, imamo puno ideja. Postoji sve više novih lijekova za oboljele. Mi ćemo provoditi studiju za njihovo uvrštenje na listu odobrenih lijekova. Provođenje studije iziskuje velika financijska sredstva, u koju je uključeno najmanje deset liječnika i tri farmaceutske tvrtke. Borimo se za svaki novi lijek za koji je dokazano da djeluje protiv leukemije i limfoma.

Nakon operacija oboljeli stvaraju umjetnička djela od čepova i tako manje misle na svoju bolest.

Mia: *Imate li kakav savjet za nas novinare, kako potaknuti djecu i mlade na očuvanje prirode?*

Emil: Priroda – to smo mi. Savjet je zato jednostavan: štitite prirodu i vlastiti okoliš, jer tako štitite svoju obitelj, prijatelje i sebe. I obratno, naše zdravlje odražava zdravlje prirode u kojoj živimo.

Kreativne instalacije od čepova

Komentar

RECIKLIRANJE ZA BUDUĆNOST

Što znači recikliranje za cijelo čovječanstvo? Možemo li reći da idemo u pravom smjeru i što nas čeka u budućnosti? Možemo li bolje? Sve su to pitanja koja željno iščekuju odgovore. Sigurno je da možemo i moramo bolje jer to je naš planet i buduće generacije jedino zaslužuju.

JOSIPA PAVLOVIĆ, 6. B, MARTA AKMAČIĆ I ANA MATOŠ, 6. E

U svijetu postoje centri za recikliranje koji iskorištavaju materijal od starih stvari kako bi napravili nove. Ipak, recikliranje se može primjenjivati i u svakodnevnom životu, neovisno od toga postoje li spomenuti centri. Na primjer, možemo pokloniti stvari i odjeću koju ne koristimo, što je mnogo bolje i korisnije od bacanja. Pravljenje komposta od organskih ostataka je još jedan dobar primjer recikliranja.

Politikama gospodarenja otpadom u Europskoj uniji nastoji se smanjiti utjecaj otpada na okoliš i zdravlje te poboljšati učinkovitost uporabe resursa u Europi. Dugoročni je cilj pretvoriti Europu u društvo koje svoj otpad reciklira i stvara ga što manje, a neizbježni otpad, kad god je to moguće, upotrebljava kao resurs.

U Hrvatskoj se proizvede 393 kilograma otpada po stanovniku

Sve počinje razvrstavanjem otpada, za što je odgovoran svaki stanovnik ovoga planeta. Dosta ljudi u Hrvatskoj ne razvrstava otpad, što zbog lošega stava, što zbog mišljenja da oni to ne trebaju raditi, što zbog zabrinutosti da će ih to stajati vremena i novca. Oni koji razvrstavaju otpad, najčešće odvajaju papir, plastiku, baterije i boce jer se dobivaju vreće za papir i plastiku, a za staklene i plastične boce povrat od 50 lipa po boci. Prilično zabrinjava činjenica da Hrvatska ima porast proizvodnje otpada u zadnjih 10 godina, umjesto da ga smanjuje. Naime, stanovnici Lijepe Naše prema statističkim podatcima proizvedu 393 kilograma otpada po stanovniku!

Ravnoteža cijelog ekosustava se narušava te nepovratno uništava.

U skladu s obvezama koje smo preuzeli, Republika Hrvatska do 2020. mora reciklirati 50 posto svog komunalnog otpada. Ti ciljevi koje moramo dostići su ambiciozni, jer se 2017. odvojeno sakupljalo tek 30 posto otpada. Kada uspoređujemo zemlje Europske unije, najviše otpada proizvode Danci (789 kg), Ciprani (638 kg) i Nijemci (625 kg), a najmanje Rumunji (247 kg), Poljaci (286 kg) i Česi (316 kg), no jedno je proizvodnja otpada, a drugo njegovo odvajanje i recikliranje. Švedski sustav recikliranja, na primjer, toliko je revolucionaran da ta zemlja već nekoliko godina uvozi otpad kako bi uspjela popuniti kapacitete svojih reciklažnih postrojenja. Na odlagalištima otpada u Švedskoj već sedmu godinu zaredom završava manje od jedan posto otpada, a sve ostalo se reciklira.

Pomozite u očuvanju našega zajedničkog doma!

Dobrim planom do cilja

Hrvatska je u siječnju donijela Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2017. – 2022. u kojem su predviđene aktivnosti sprječavanja nastanka otpada, ponovne uporabe, recikliranja i kompostiranja. Važnije mjere iz Plana su odvojeno prikupljanje na kućnom pragu, uvođenje stimulativnih mjera pri naplati javne usluge prikupljanja otpada prema sastavu i količini te uvođenje naknade za odlaganje komunalnog otpada.

Bude li se sve odvijalo po planu, svakako ćemo povećati količinu odvojenog otpada, a time i recikliranje. Ako nam bude nedostajalo motivacije, bit će dovoljno da se svi zapitamo radimo li sve što je u našoj moći kako bismo osigurali dom budućim generacijama. Utjecaji otpada na okoliš (biosferu) i na ljudsko zdravlje su dugogodišnji zbog dugotrajne razgradnje razgradivih komponenti otpada. Najveći problem se pojavljuje upravo kod odloženog otpada.

Njegovim djelovanjem mijenja se kakvoća i kvaliteta podzemnih i nadzemnih voda. Ima utjecaj na zrak pa dolazi do pojave stakleničkih plinova koji utječu na klimatske promjene, mijenja se lokalna kakvoća zraka, pojačava se rizik od požara i eksplozija, mijenja se kakvoća i kvaliteta tla, utječe na biljni i životinjski svijet. Ravnoteža cijelog ekosustava se narušava te nepovratno uništava.

Ljude treba poticati na recikliranje

Bez obzira na lako dostupne podatke o stanju u svijetu i o tome što se događalo u povijesti, većina čovječanstva i dalje nije dovoljno osviještena o zbivanjima oko sebe. Životne katastrofe koje je uzrokovao čovjek ili su se dogodile prirodnim putem, neželjeni su događaji, a posljedice koje su proizašle imaju štetan utjecaj na sve nas.

Ljude treba potaknuti na razvrstavanje otpada i recikliranje raznim projektima i edukacijama.

Zemlja je naš izvor života. Ona nas hrani, iz nje crpimo vodu, i ona nam omogućava da dišemo. Neodgovornim ponašanjem prema otpadu ugrožavamo okoliš. Tako ugrožavamo i sebe, a da toga nismo ni svjesni. Sve kreće od nas samih. Ako promijenimo sebe, sve će se pokrenuti u pravom smjeru. Ljude treba potaknuti na razvrstavanje otpada i recikliranje raznim projektima i edukacijama. Mogli bi se napraviti spotovi s prikazima Zemlje kako bi izgledala kroz određeno vremensko razdoblje da ne recikliramo uopće ili ako nastavimo dosadašnjim tempom. Stanovnicima je potrebno bolje prikazati bit recikliranja i kako to uopće nije teško, a jako je korisno.

MALI (I VELIKI) ZELENI

Briga o čistoći školskog dvorišta, škole, gradskih ulica, parkova i poljskih puteva te svakodnevno recikliranje najnormalnije su pojave u našoj školi. Učenici jedni druge poučavaju ekologiji, reciklirajući izrađuju kreativne predmete i provode različite volonterske akcije na vlastitu inicijativu. Za vas smo izdvojili nekoliko izvještaja o školskim događanjima koja se mogu opisati poznatim stihom pjesnika Garcie Lorce: Zeleno, što volim zeleno.

Dan škole

RECIKLIRANJU RECI „DA!“

KATARINA JURIŠIĆ, 8. C,
I GABRIELA PERKOVIĆ, 8. B

Ovogodišnji „Dan škole“ obilježili smo 27. travnja u radnoj, ali i svečanoj atmosferi, prožetoj veseljem i smijehom. U jutarnjim satima održavale su se radionice na temu recikliranja, popularizacije znanosti i kreativnog izražavanja, sportske igre te humanitarni Sajam rabljenih predmeta „Male stvari za veliki osmijeh“. Oko podneva započela je svečana priredba na kojoj su se okupili učenici i djelatnici škole, roditelji učenika te prijatelji naše škole.

Kako su se igrali prije 2000. g.?

Najviše interesa učenika i posjetitelja privukle su atraktivne radionice na kojima su učenici mogli naučiti mnogo toga o recikliranju, ali i izraziti svoju umjetničku ili kreativnu stranu izrađujući nove predmete i slike od raznih vrsta otpada. Radionicu „Igračke iz Isusovog doba“ vodili su vjeroučitelji Željkica Bradarić, Ivan Dukmenić, s. Marjana Koščak, Valentina Paunović i Rahela Budim, a učenici su osim igračaka izrađivali praćke i lukove.

Na radionici „Ekomanufaktura“ pod vodstvom učiteljica povijesti Ksenije Tomašić i Danijele Župetić, učenici su izrađivali hranilice za ptice, stolni nogomet, okvire za slike i jednu policu, a od materijala koristili su plastične boce, štapiće za sladoled, papir, ljepilo i druge predmete koje bi inače bacili u smeće.

Reciklirani plin

Radionica „Šaljiva znanost“ privukla je mnogo znatiželjnika. Učenici 7. i 8. razreda pod vodstvom učiteljice fizike Sanje Hmure Meić, učiteljice kemije Snježane Mandarić, učitelja prirode i biologije Ankice Vidak i Nenada Židaka te učitelja geografije Siniše Kljajića izvodili su razne pokuse kojima su dokazivali i pokazivali procese i promjene vezane za prirodu i zagađenje poput nastajanja kiselih kiša, raznih posljedica te globalnog zatopljenja. Pri izvođenju pokusa koristili su reciklirani ugljični dioksid te pokazali da se i plinovi mogu reciklirati.

Radionice za najmlađe

Radionicu „Ekostvarčice“ za učenike 2. razreda koji su od plastičnih boca i čepova izrađivali razne predmete vodila je učiteljica Marija Sekur Harcet, dok je učenicima 4. razreda bila ponuđena radionica „Reciklažni bunari“, a bunari su inače simbol Dugog Sela, koju su vodile učiteljice Lidija Relić, Aleksandra Vajzović-Carić i Natalija Hršak.

Neki su učenici bili uključeni u sportske aktivnosti, neki su na dekicama u školskom dvorištu među zelenilom stvarali haiku pjesme, što je, također, jedan oblik promocije zdravog života.

Na svečanoj priredbi 'zeleni' igrokazi

Na 'Šaljivoj znanosti' dimilo se sve u šesnaest

Krešimir je svojski zategao luk i strijelu!

ZELENA ČISTKA

NATALIE PILJIĆ, 6. E

Već petu godinu zaredom naša škola sudjeluje u ekološkoj akciji „Zelena čistka“, kojom se nastoji osvijestiti važnost čistog okoliša prije svega u vlastitom dvorištu, gradu i prostorima u kojima boravimo, ali i u Hrvatskoj, Europi i cijelome svijetu.

Tona „divljeg“ otpada

U čišćenju četiri kilometara dugog puta na relaciji uz prugu od Željezničke stanice Dugo Selo do Željezničke stanice Ostrna sudjelovali su učenici sedmih razreda i njihovi razrednici, učitelji i ravnateljica škole Mara Mamuza. Akcija se održavala na gradskoj razini te su učenicima osigurane rukavice, vreće, sendviči i piće. Na putu su prikupili tonu otpada, što je, priznat ćete, velika količina koja svjedoči o tome da naše građane treba poučavati i podizati im ekološku svijest.

Ako se sami pokrenemo i uključimo u akcije čišćenja okoliša, svijet će sigurno postati ljepše mjesto za život.

Otpada je bilo posvuda, građani, osvijestite se!

Timski rad - Martin grabi, Martin u vreću skuplja!

Dobre volje i odlučno - krećemo u akciju!

PERFORMANS O PLASTICI

ADRIANA HUSARIĆ, 6. B

Polaznici dodatne nastave geografije koju vodi učitelj geografije Siniša Kljajić ove su se godine bavili temom recikliranja te osmislili jedan vrlo zanimljiv projekt. U projektu je sudjelovalo petero učenica i učenika: Kristian Zeko, Ivan Premužak, Leona Husarić, Adriana Husarić iz 6. b te Mirna Protrka iz 6. c razreda. Učenici su istraživali sve karakteristike plastike te razgovarali o tome kako bi najbolje i najbrže poučili ostale šestaše.

Edukativni letci

Prvo su izradili letke, a zatim se rodila ideja o izvođenju efektnih performansa na satovima razrednika. Pri ulasku u razred izvođači prvo iz velikih crnih vreća izvade različite plastične proizvode i ljutito ih razbacaju po razredu. Zatim se raspoređuju u uglove razreda te započinju razgovor s učenicima o tome je li plastika smeće ili otpad, od čega plastika nastaje i što je to rafiniranje. Svaki je učenik potom dobio letak, s poda uzeo po jedan primjerak plastike i pokušao pronaći oznaku vrste plastike.

Plastična ambalaža najbrojnija

Napomenuli su im da se plastika sporo i dugo razgrađuje te da najveći postotak proizvodnje plastike otpada na ambalažu. Uputili su ih na to da plastiku i plastične proizvode odvajaju u žuti spremnik. Na kraju su zajedno izrekli svoj moto: „Reciklirati je lako i zato to treba radit sva'ko!“

Cure je dopadala 'slatka' ambalaža

Poduzetna petorka osmislila je pravi performans

Dečki su izabrali nepovratne boce

Ivan je u trenu „uredio“ razred

VOLONTERI NASTUPAJU

KATARINA JURIŠIĆ, 8. C

Članovi „Volonterskog kluba“ naše škole koji vodi učiteljica engleskoga jezika Nikolina Ćerlek vrlo pomno promišljaju o svojim akcijama, a njihove ideje uvijek spajaju humanost i ekologiju.

„Boce plastične za uspomene fantastične“

Prošle su godine osmislili i izradili zeleni otok u predvorju škole i tako osigurali učenicima zajedničko mjesto za razvrstavanje otpada. Ove su godine otišli još korak dalje! Pokrenuli su volontersku, ekološku i vrlo korisnu akciju za sve učenike škole „Boce plastične za uspomene fantastične“.

Kutak za druženje

Cilj akcije bio je prikupiti što više plastičnih boca i limenki s otkupnom vrijednosti od 50 lipa. Novcem od povratne ambalaže bit će opremljen kutak u predvorju škole kaučem, stolićima i društvenim igrama, a kutak će svečano biti otvoren ove godine. Učenici će tako dobiti „dnevnu sobu“ za druženje i kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Vjerujemo da će to biti vrlo posjećeno mjesto na kojem će se *skupljati* najljepši trenutci provedeni u školi kojih ćemo se dugo sjećati.

Plakat vrlo uspješne volonterske akcije

EKOLOŠKA PRIČA

DOROTEA DUBRAVČIĆ I EMA BLAŽINOVIĆ, 4. C

Povodom Dana planeta Zemlje, koji obilježavamo 22. travnja, Mali volonteri 3. razreda pripremili su lutkarsku predstavu „Ekološka priča“ pod vodstvom učiteljice Sanje Todorić. Predstavu su za učenike nižih razreda izveli u predvorju škole.

„Prave“ lutke

Glumci su prije predstave bili nervozni, ali poslije zato jako sretni i zadovoljni što su učenike naučili kako se razvrstava otpad. Lutke u predstavi nisu bile uobičajene: tvornica je bila prava kutija cigareta, lutke bile su prave plastične boce, umjetna ruža i globus. Spremnike koji inače stoje u predvorju škole također smo iskoristili za našu predstavu. Učenici u publici bili su oduševljeni!

Pouka naše predstave je: „Poštujte Zemlju da nam lijepa bude, jer samo će tako usrećiti sve ljude!“.

Predstava je izvedena povodom obilježavanja Dana planeta Zemlje

UČIONICA NA OTVORENOM

GABRIELA PERKOVIĆ, 8. B

Pogled iz školskog voćnjaka

Tijekom ljeta dovršena je gradnja učionice na otvorenom ili ekoučionice prema ideji naše ravnateljice Mare Mamuze. U učionici se nalaze jednostavne klupe i pokretna ploča.

Zelena oaza

Već prvih dana nastave mnogi su razredi zagušljive i vruće učionice zamijenili „zelenom oazom“, gdje su učili novo gradivo, crtali i slikali, pisali, čitali i računali. Vjerujemo da je zelenilo krošanja voćaka na njih djelovalo opuštajuće i smirujuće. Također, u međusmjeni, poslije i prije nastave, u ekoučionici okupljaju se učenici, druže i provode vrijeme u zaštićenoj zoni bez buke, daleko od parkirališta koje se inače nalazi pred ulazom u školu.

Osim toga, učionica će se moći iskoristiti za predstave i priredbe na otvorenom, a možda čak i za roditeljske sastanke. Tako bi se i roditelji iz škole vraćali sa smiješkom na licu.

U našoj školi trenutno djeluje nekoliko izvannastavnih skupina s ekološkim predznakom koji osmišljavaju ekološke akcije: „Mali zeleni“, voditeljica Marijana Tečić, „Mali cvjećari“, voditeljica Ivana Jerbić Šarić, „Mladi ekolozi“, voditeljica Ankica Vidak, „Vrtlari“, voditeljica Marina Čičak, „Eko skupina“, voditeljica Snježana Mandarić, i „Volonterski klub“, voditeljica Nikolina Ćerlek.

SAMO BEZ OKOLIŠANJA

Čovjek proizvede više od 400 kilograma otpada godišnje. Reciklira li ispravno taj otpad, produžuje život raznovrsnim predmetima, smanjuje zagađenje okoliša i brine o vlastitom zdravlju. Istražili smo zašto reciklirati pojedini materijal, gdje ga ispravno odlagati i kako izgleda sam proces njegove prerade.

STAKLO

ŠTO?

DA: staklena ambalaža: boce, staklenke, teglice (očišćene od ostataka sadržaja, bez čepova i poklopaca), razbijene staklene čaše (ne kristalne!)

NE: ogledala, prozorsko staklo, automobilsko staklo, kristalno i optičko staklo, armirano staklo, laboratorijsko staklo, staklena vuna, žarulje i fluorescentne svjetiljke, porculanski i keramički predmeti

ZAŠTO?

Staklo se dobiva taljenjem osnovnih sirovina: kvarcnog pijeska, sode i vapnenca. Upotrebljava se u mnogim područjima: građevinarstvu, prehrambenoj i elektroničkoj industriji, za izradu instrumenata i ukrasnih predmeta.

GDJE?

Potrošači odlažu staklenu ambalažu u specijalne spremnike za staklo ili predaju najbližim otkupljivačima stakla. Prikupljena staklena ambalaža odvozi se u određena mjesta za recikliranje stakla.

KAKO?

Staklo se odvaja ovisno o boji na prozirno, zeleno i smeđe. Svi metalni poklopci i čepovi boca moraju se odstraniti, dok ambalažne naljepnice proizvoda načinjene od papira mogu ostati. Po mogućnosti staklenke i boce trebalo bi isprati i očistiti vodom kako ostaci ne bi stvarali neugodan miris. U recikliranje stakla ubraja se u prvom redu staklena ambalaža, tj. boce za piće i hranu. Drugi stakleni proizvodi se ne miješaju i ne recikliraju zajedno sa staklenom ambalažom, npr. zrcalo, čaše, prozorsko staklo itd.

KOMPOST

ŠTO?

DA: voće i povrće, ostatci kruha, sir, jaja, talog kave, čajne vrećice, uvenulo cvijeće, lišće

NE: ocat, masnoće, mlijeko, velike kosti, pepeo, papir, vrećice iz usisavača

ZAŠTO?

Kompost se koristi se za kontrolu erozije, poboljšavanje obale potoka. Može se koristiti i kao sredstvo za brži rast biljaka jer zadržava vlagu.

GDJE?

Kompost ili „gnojivo“ koristi se u vrtlarstvu, poboljšava kvalitetu zemlje.

KAKO?

Kompost se sastoji od trulih biljnih i životinjskih organizama. Kompostirati se mogu gotovo svi biljni ostaci i neki ostaci životinjskoga porijekla (npr. ljuska jajeta).

PAPIR

ŠTO?

DA: novine, časopisi, pisma, kuverte, uredski papir, bilježnice, knjige bez uveza, čestitke, vrećice od papira, kartonske kutije, kutije za prehrambene i kozmetičke proizvode, jaja, cipele

NE: onečišćeni i masni papir, vlažne maramice, samoljepljive folije i naljepnice, fotografije, fotopapir, upotrijebljena tetrapak ambalaža, papir s folijom ili plastikom

ZAŠTO?

Agencija za zaštitu okoliša (EPA) dokazala je da recikliranje papira dovodi do 35% smanjenja zagađenja vode i 74% manjeg zagađenja zraka u odnosu na primarnu proizvodnju papira. Odvojenim sakupljanjem papira i recikliranjem istog čuvamo šume, ne zagađujemo vodu, štedimo energiju i prirodne resurse, smanjujemo količinu otpada na odlagalištima.

GDJE?

Odlaže se u za to predviđene spremnike – kontejnere ili kartonske kutije. Pri odlaganju starog papira i kartona jako je bitno da se u iste spremnike za papir ne ubacuju druge neodgovarajuće vrste otpada.

KAKO?

Papir ima nekoliko faza prerade od iskorištenog papira do recikliranog, novog papira. Papir se prvo potopi u kašastu smjesu u koju se ubacuju mjehurići zraka. To je postupak flotacije, pri kojem štamparske i druge boje ostaju na površini, na pjeni koja se zatim odstranjuje. Tako očišćena kašasta smjesa koristi se za pravljenje recikliranog papira koji se zatim siječe na željene veličine i spreman je za upotrebu. Kartonska ambalaža i novine se uglavnom prave od recikliranog papira.

PLASTIKA

ŠTO?

DA: upotrijebljena tetrapak ambalaža za mlijeko, sokove i sl., boce za mliječne proizvode i ostale napitke, ulje i ocat, deterdžente, plastični čepovi i poklopci, plastični pribor za jelo, slamke, kutije za CD i DVD, vrećice za slatkiše i grickalice, zamrznute proizvode, wc papir ili papirnate ručnike, plastične vrećice iz trgovina, plastične kutijice za namaze, sladolede, plastične zdjelice za kućanstvo, zaštitna plastična ambalaža, plastika ili folija, plastične igračke, ambalaža za kozmetiku i sredstva za osobnu higijenu

NE: višeslojna ambalaža koja je sastavljena od plastične folije izvana, a aluminijske folije iznutra, dječje igračke izrađene iz više materijala, stiropor, spužve, laminat, četkice za zube, kablovi, kišobrani, sportske lopte, ambalažna plastika opasnog otpada, ambalaže nagrizajućih kiselina i tvari te ambalaže motornih ulja i maziva

ZAŠTO?

Recikliranjem plastike štede se resursi i energija te manje onečišćuje zrak.

GDJE?

Plastična ambalaža se odvojeno skuplja u žutim spremnicima postavljenim na javnim površinama te u reciklažnim dvorištima.

KAKO?

Plastični ambalažni otpad se iz sabirnih kontejnera prebacuje u specijalizirane tvornice gdje se pregledava i pere u vrućoj vodi, a zatim usitnjava i sortira. Poslije toga se topi, preša i pretvara u sitne kuglice (granule). Od granula se proizvode novi plastični predmeti: vrećice, folije, boce, materijali za odjevne predmete, uredski pribor, raznovrsne posude, kuhinjski pribor, itd.

METAL

ŠTO?

DA: limenke i konzerve, aluminijska folija, metalni poklopci, ambalaža i dijelovi konstrukcija

NE: električni aparati, baterije, ambalaža sprejeva, boja i lakova

ZAŠTO?

U kućanstvima najveći dio staroga metala predstavlja željezo (čelik) i aluminij, a često su površinski slojevi metala presvučeni cinkom, kromom, kadmijem i drugima teškima metalima. Metalni otpad predstavlja ogromni potencijal za ponovnu uporabu, odnosno recikliranje te ga stoga treba odvojeno skupljati.

GDJE?

Metal se najprije treba odvojiti u sive spremnike ili kontejnere.

KAKO?

Metal odlazi na mjesto gdje se prerađuje i gdje od njega nastaje novi predmet. Neki metali mogu se reciklirati i više puta, a da recikliranjem ne izgube svoja svojstva. Najčešći metali koji se recikliraju su aluminij, čelik, željezo, olovo, bakar i cink.

BATERIJE

ŠTO?

DA: baterije svih vrsta sastava

NE: žarulje, lampe, fluorescentne svjetiljke, kablovi i elektronički otpad

ZAŠTO?

Tvari u starim baterijama su vrlo opasne za okoliš, stoga ih treba odvajati od „običnog“ otpada. Opasnim otpadom smatraju se one baterije koje sadrže tvari kao što su živa, kadmij, olovo, nikal, cink, bakar, mangan i litij. Proizvođači su dužni označiti opasan otpad znakovima ili simbolima. Važno je čitati deklaracije i prepoznati oznake na proizvodima zato što se recikliranje isplati.

GDJE?

Svi prodavači baterija dužni su omogućiti kupcima vraćanje otpadnih baterija na mjesto kupnje. Opasni otpad treba odlagati u posebne spremnike na reciklažnim dvorištima ili u spremnike predviđene za tu vrstu otpada. Baterije se odlažu u crvene spremnike.

KAKO?

Baterije se odvajaju, usitnjavaju različitim postupcima i strojevima, a zatim slijedi prerada kojom se dobiva uporabljivi materijal.

ODJEĆA

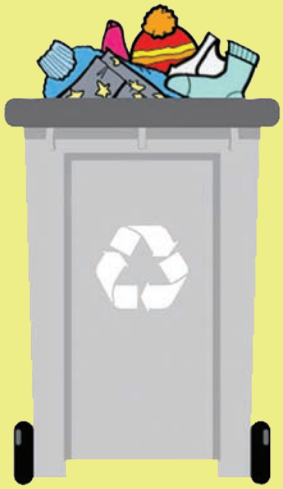

ŠTO?

DA: odjeća, obuća

NE: plastične zavjese i stolnjaci, kabanice

ZAŠTO?

Tekstil predstavlja osobit problem na odlagalištima budući da se sintetički proizvodi ne razlažu, dok se vuneni odjevni predmeti razlažu, ali proizvode metan koji pridonosi globalnom zatopljavanju. Recikliranje odjeće smanjuje se pritisak na netaknutu prirodu i pridonosi se balansiranju ekonomije.

GDJE?

Odjeća se odnosi u posebne kontejnere bijele boje namijenjene za tekstil.

KAKO?

Sav prikupljeni tekstil sortiraju i razvrstavaju visoko specijalizirani iskusni radnici. Strojevi sortiraju ulazne materijale po tipu i boji. Sortiranje po boji predstavlja opciju da se ne poseže za ponovnim bojenjem štedeći energiju i zagađivače. Inicijalno se materijal usitnjava u trake (vlakna).

ELEKTRIČNI I ELEKTRONIČKI OTPAD

ŠTO?

DA: veliki kućanski uređaji: ledenice, perilice, štednjaci, klima uređaji, bojleri; mali kućanski uređaji: tosteri, usisavači, mikseri; telekomunikacijska i IT oprema: računala, pisači, skeneri, telefoni, mobiteli; oprema široke potrošnje: televizori, radioуređaji, fotoaparati; rasvjetna oprema: fluorescentne svjetiljke, štedne žarulje; igračke i sportska oprema: sobni bicikli, konzole za videoigre

NE: baterije, akumulatori i drugi opasni otpad

ZAŠTO?

Ubraja se u opasne proizvode zbog niza štetnih kemijskih spojeva poput kadmija, žive, arsena, fosfora, baterija i plastike koji su opasni po ljudsko zdravlje. Veliki su zagađivači okoliša.

GDJE?

U sabirnim centrima za skupljanje EE otpada koji postoje u svakoj županiji.

KAKO?

U pogonima primarne obrade vrši se rastavljanje otpadnih uređaja i opreme te izdvajanje opasnih komponenti. Primarno obrađeni elektrootpad se stavlja na transportnu traku koja nosi materijal do prvog usitnjivača. Usitnjeni materijal se magnetnim separatorom razdvaja na željezne i ostale materijale, željezo se odvaja u posebne kontejnere i preša u hidrauličnoj preši. Iz ostalih materijala ručno se odvajaju eventualno preostale opasne komponente.

SVEMIRSKI OTPAD

ŠTO I ZAŠTO?

Svemirski otpad je sve ono što se nalazi u prostoru oko Zemlje, a nema uporabnu svrhu. To su istrošene rakete i stari sateliti koji tamo mogu ostati i milijune godina, kao i djelići letjelica koje su eksplodirale ili su namjerno uništene. Više od 90% svemirskog otpada čine uništeni sateliti. Svemirski otpad stvara Kesslerov sindrom koji označava sve veće stvaranje tog istog otpada uslijed međusobnog sudaranja.

GDJE?

Procjenjuje se da u prostoru oko Zemlje ima 8 500 komada smeća većeg od 10 cm. Sateliti i to smeće mogu se sudariti brzinama do 40 000 km na sat, što može uzrokovati ozbiljnu štetu.

KAKO?

Najmanji djelić smeća koji se može pratiti otprilike je veličine prsta astronautove rukavice. Predmeti manji od toga, recimo veličine trešnjine koštice, kod sudara sa svemirskim letjelicama brzinom od 30 do 45 000 km na sat razvijaju eksplozivnu energiju jednaku ručnoj granati. Sateliti se na Zemlju vraćaju vrlo sporo. Prilikom ulaska u Zemljinu atmosferu zagrijava ih trenje sa zrakom. Neki se raspadnu dok drugi prežive i padnu u more ili na kopno.

NIKA CVJAK I JOSIPA POVLOVIĆ, 6. B, MIA JELOVIĆ, ANTONIJA LASIĆ, MIA DOLENEC, NATALIE PILJIĆ I ANA MATOŠ, 6. E, PETRA KRUHAK I GABRIELA PERKOVIĆ, 8. B, KATARINA JURIŠIĆ, 8. C

GRAD U KOJEM SNOVI POSTAJU STVARNOST

Nova kultura, običaji, gradovi i znamenitosti proširuju naše vidike te nas trajno obogaćuju. Na jednom od takvih putovanja, naše su učenice Anamaria Cvjak i Paula Čanić, imale priliku upoznati francuski grad Espelette u kojem su, kao članice Dječjega folklornog ansambla i Tamburaškog orkestra KUD-a Preporod, nastupale u sklopu XXII. Međunarodnog festivala „Gauargi".

ANAMARIA CVJAK I PAULA ČANIĆ, 8.B

Paula i Anamaria u narodnim nošnjama Bratine, Zagrebačka županija

Sve je započelo ulaskom u autobus. Kroz prozor smo gledale strašan, crni mrak i milijune blistavih zvjezdica koje su nam obasjavale put.

Neboderi uronjeni u more

Polako su nam se sklapale oči pred tim prizorom te smo lagano tonule u san. Prizvale smo najljepše prizore bajkovitih gradskih vizura te se, odjednom, jedna od njih pojavila na javi. Još uvijek žmireći pred svjetlom koje nam je obasjavalo lice, gledale smo grad Toulon. Prekrasne, velike zgrade različitih boja ogledale su se u bistrom, plavom moru i štitile su nas od krupnih kapljica kiše koje su se nadvile nad gradom. Oblaci, mekani poput jastuka, smjestili su se na nebu promatrajući lica koja su osmijehom tjerala tamne oblake.

Kućice i ljute papričice

Nakon dugih šest sati vožnje po gradskim cestama grbavim kao devina leđa, stigli smo na odredište – grad Espelette. Malene, uske uličice pokušavale su nas zagrliti. Velike, bijele kuće s prozorima boje zalaska sunca gledale su nas sa svih strana. Obložene suhim, crvenim ljutim paprikama izazivale su čuđenje. Ljute su papričice bile prisutne u gotovo svakome jelu, neka od njih su nam se svidjela jer nisu bila prezačinjena dok su nam od nekih gorjela usta još satima.

Nošnje bez konkurencije

Izašle smo iz autobusa, a ondje su nas veselo dočekala djeca koja su u velikom zanosu plesala predstavljajući svoju kulturu. Gromoglasan pljesak razvio se diljem trga, a mi smo nestrpljivije nego ikad čekale svojih pet minuta. Kada je došao taj trenutak, bile smo jako uzbuđene. Bogate nošnje ponosno su blještale na suncu te se njihov sjaj prelijevao poput duginih boja cijelom ulicom. Različiti instrumenti poredali su se čekajući trenutak kada će, nošeni naletima laganog povjetarca, u zraku ispisati najljepšu melodiju koja svakoga od nas dira u srce.

Gradić Espelette smješten je u jugozapadnoj Francuskoj u Baskiji, a nadaleko je poznat po žarkocrvenim čili papričicama čije vijence stanovnici tradicionalno stavljaju na prozore i balkone.

Sesvetsko kolo igralo se uokolo

Stigao je i taj trenutak. Plesale smo sesvetsko kolo i promatrale nasmijana lica koja su nam pljeskom davala potporu. Visoko, žarko sunce obajavalo nas je do posljednjeg takta. Duboko smo udahnule zrak kada smo

Anamaria pozira u dvorcu

završile i ponosno se zagrlile. U tom smo trenutku shvatile da to želimo raditi zauvijek.

Ponosni povratak

U autobusu smo se u detalje prisjećale svakoga koraka i izrazito velike sreće koja nas je u tim trenutcima preplavila. Sretne smo što su ljudi prije nas održavali kulturu više od stoljeća, a mi smo je nastavile nadajući se kako ćemo i mi svojim plesom privući još mladih dječaka i djevojčica u našu folklornu grupu. Bile smo jako zahvalne na susretu, na svim prijateljima koje smo ondje upoznale i na prilici da promičemo svoju kulturu i naslijeđe.

Gurmanski festivali prepuni plesa i pjesme održavaju se svake godine u listopadu kada se nedjeljna misa posvećuje dobroj žetvi.

Baskijska kuhinja ne može se zamisliti bez ribe i plodova mora koji se poslužuju s umacima od rajčice i ljute papričice.

Tradicionalne kuće s crvenim prozorima na kojima obično vise vijenci paprika

Naše novinarke ispred dvorca barona od Espeletta

PLES PO ŽICI

Da ljubav prema glazbi zbližava ljude, znaju naši učenici violinistica Nika Galečić i violinist Ivan Borna Kolak. Zamolili smo ih da nam kažu nešto više o svojim gudačkim mezimcima, o vremenu koje ulažu u vježbu i o dosadašnjim nastupima i uspjesima.

EMA BLAŽINOVIĆ, DOROTEA DUBRAVČIĆ, TARA MARTINOVIĆ I MARIJA RAVENŠĆAK, 4. C

Ema: *Molimo vas da nam se predstavite*

Nika: Zovem se Nika Galečić i idem u 4. razred. Violinu sviram već pet godina. Prve sam dvije godine violinu učila svirati na privatnim satovima, a već tri godine sviram u Glazbenoj školi Dugo Selo. U SO DO orkestru sviram dva mjeseca.

Ivan Borna: Zovem se Ivan Borna Kolak. Imam 13 godina i idem u 7. razred. Već pet godina pohađam i Glazbenu školu, smjer violina.

Dorotea: *Kad ste počeli svirati violinu i zašto ste izabrali baš taj instrument?*

Nika: Počela sam svirati s 5 i pol godina. Prvo sam htjela svirati harfu, no na kraju je odluka ipak pala na violinu.

Ivan Borna: Violinu sam počeo svirati u trećem razredu. Dvoumio sam se između gitare i violine, istraživao sam o instrumentima, slušao koncerte za violinu na YouTubeu i to me je u konačnici potaknulo da se odlučim upravo za taj instrument.

„Ulažem dosta vremena i truda, ali isplati se jer radim ono što volim“, zaključuje Ivan Borna.

Sve je lako kad nešto voliš

Marija: *Kako izgleda jedan vaš dan i koliko vremena odvajate za vježbanje?*

Nika: Za vježbanje odvajam pola sata do sat vremena. Kada nešto voliš, onda ti ništa nije teško.

Ivan Borna: Kada sam popodne u školi, violinu vježbam prije nastave. Prije važnih koncerata i kolokvija, trudim se što više vježbati kako bih što bolje odsvirao partiture. Sveukupno, ulažem dosta vremena i truda, ali isplati se jer radim ono što volim.

Tara: *Što ste prvo naučili svirati?*

Nika: Prvo sam učila svirati *Odu radosti*.

Ivan Borna: Prvo sam naučio svirati božićnu pjesmu *Santa Claus is coming to town* s kojom sam nastupao na božićnom koncertu u Glazbenoj školi još u prvom razredu.

Ema: *Koja ti je omiljena melodija i zašto?*

Nika: Jako volim svirati klasičnu glazbu kao na primjer *Menuet*. U budućnosti želim naučiti svirati *Mađarski ples*.

Ivan Borna: Omiljena melodija mi je *Menuet*.

Svaki je nastup uspjeh

Dorotea: *Koji je vaš najveći uspjeh?*

Nika: Moji su najveći uspjesi posjet predsjednici Kolindi Grabar Kitarović i koncert u Koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski.

Ivan Borna: Svaki moj nastup na koncertima Glazbene škole je uspjeh sam za sebe i na svakom se koncertu trudim postići što bolje rezultate.

Solo ili u orkestru?

Marija: Nika, *možeš li nam reći koja je razlika između solo sviranja i sviranja u orkestru, što ti je draže?*

Nika: U solo sviranju čuje se točno ona melodija koja se svira, a u orkestru svatko svira svoj dio da bi se čula ta jedna melodija. Iskreno, ne znam što mi je draže, oboje volim.

Tara: *Ivane, kako izgledaju tvoji nastupi?*

Ivan Borna: Obično nastupam uz pratnju klavira, ne volim svirati s puno ljudi i s puno različitih instrumenata oko sebe jer mi to ometa koncentraciju.

„Glazba uljepšava život“, poručuje Nika.

Glazba nas veže

Ema: *Što biste poručili ostalim učenicima koji se bave ili se žele baviti glazbom?*

Nika: Ja bih svima preporučila sviranje nekog instrumenta jer glazba uljepšava život.

Ivan Borna: Poručio bih im neka započnu ili nastave svirati svoj omiljeni instrument jer glazbom uveseljavamo ne samo sebe, već i druge.

Ivan Borna i Nika u duetu

MIA DOLENEC, NATALIE PILJIĆ, ANA MATOŠ,
MIA JELOVIĆ I ANTONIJA LASIĆ, 6. E

Kad cure „dríblaju“

Najvažnija sporedna stvar na svijetu – nogomet – nije rezervirana samo za dječake. Uživanje u tome sportu otkrile su i naše učenice Antonija Budim i Gabriela Mašić, koje treniraju u Nogometnom klubu „Vrbovec“ te rado igraju za našu školsku djevojačku reprezentaciju s kojom su prošle godine nastupale na Županijskom natjecanju u futsalu. Što ih je potaknulo da se okušaju u nogometu, jesu li naišle na predrasude i kako vide svoju budućnost pročitajte u nastavku.

Antonija i Gabriela treniraju u NK Vrbovec

Mia D.: *Koliko dugo trenirate nogomet, zašto ste se odlučile baš za taj sport?*

Antonija: Nogomet treniram od sedme godine. Poticaj sam dobila onoga dana kada sam bratićima uskočila u igru u ulozi golmana. S vremenom sam jako zavoljela taj sport.

Gabriela: Dugo sam gledala brata kako trenira te povremeno igrala s njim nogomet. To mi se svidjelo pa sam se i ja upisala. Najprije sam trenirala u školi, a potom sam se upisala u NK Vrbovec.

Užitak treniranja

Natalie: *Jesu li vam treninzi fizički zahtjevni?*

Antonija: Treninzi nisu teški. U početku je bilo zahtjevno, no sada uživam u svakom novom treningu.

Gabriela: Treninzi nisu uopće teški, prije sam trenirala sportove koji su iziskivali veći fizički napor. Nogometni se trening sastoji od nekoliko faza: najprije se razgibavamo, potom se podijelimo u dvije skupine i igramo nogomet. Često učimo i nove trikove kojima zbunjujemo protivnike.

Volimo nogomet isto kao dečki

Mia J.: *Kakav je osjećaj igrati s dečkima, imaju li predrasude prema curama koje se bave nogometom?*

Antonija: Iskreno, mislim da igram bolje od polovice dečki. Nikada nisam naišla ni na kakve predrasude.

Gabriela: Osjećaj je dobar, pogotovo zato što se često boje igrati s curama pa smo u prednosti. Predrasuda nema, veže nas ljubav prema istome sportu.

Antonija: *Jeste li bile na nekim natjecanjima?*

Antonija i Gabrijela: Bile smo na međuopćinskom i županijskom natjecanju u futsalu u Dugom Selu i Rugvici. Svaki je vikend neka utakmica. Ponekad izgubimo, a ponekad pobijedimo, takvo je svako natjecanje. Trudimo se biti što bolje.

Rekreativno i profesionalno

Ana: *Hoćete li se u budućnosti i dalje baviti nogometom?*

Antonija: Htjela bih igrati nogomet i ubuduće, ali ne znam hoću li se kad odrastem baviti tim sportom ili ću ga igrati samo rekreativno.

Gabrijela: Htjela bih se u budućnosti i dalje baviti nogometom te ću se truditi biti što uspješnija nogometašica.

Naša djevojačka reprezentacija: Maja Grgošević, 8. b, Antonija Budim, 7. a, Manuela Ojvan, 7. b, Lea Grubišić, Katja Debeljak, Gabriela Mašić i Sara Mašić, 7. c

Prve ženske nogometne sekcije u Hrvatskoj, koje prerastaju u klubove, osnovane su 1937. u Zagrebu i Borovu.

Prvo svjetsko žensko nogometno prvenstvo održalo se u Kini 1991. godine.

Liv Cooke je devetnaestogodišnja svjetska prvakinja u „freestyle“ nogometu.

Kineski povjesničari tvrde da su žene u Kini igrale nogomet još prije dvije tisuće godina o čemu svjedoče pronađeni reljefi u kamenu.

Literarni natječaj Mali Galović
Međunarodni književni festival
Galovićeva jesen

Nikola Jadanec na svečanom proglašenju pobjednika u Koprivnici

PJESMA NIKOLE JADANCA, 8. C, U FINALU MEĐU OSAM NAJBOLJIH U HRVATSKOJ!

Pauk

Pauk je malo sitno biće,
Čak ni pčele mu ne sliče.
Marljivo radi dok mrežu plete,
A sitna mušica se u nju uplete.

Raznih boja, s osam nogu
U mrežu se svoju uplesti ne mogu.

Od njega stalno vrište i bježe,
Od glave do pete se naježe.

Ali kad shvatiš da je zanimljiv i sladak,
Pomazi ga te ćeš vidjeti da je i gladak.

Nikola Jadanec, 8.c

mentorica Darija Sever

KREATIVCI DOMINIRAJU

KATARINA JURIŠIĆ, 8. C

Dobra ideja, jedan trenutak inspiracije ponekad nam mogu donijeti mnogo trenutaka sreće, usmjeriti nas prema otkrivanju vlastitih, možda skrivenih, talenata. Na već tradicionalnom sudjelovanju naše škole u natječaju za najljepšu pisanicu U susret Uskrsu kreativna ideja 3. d razreda oduševila je sve koji su tih dana prošetali Perivojem grofa Draškovića. U literarnom izričaju sam je sebe iznenadio, kaže Nikola Jadanec, postigavši veliki uspjeh pjesmom Pauk.

Izložba pisanica na otvorenom
U susret Uskrsu

„USKRSNI VRT" 3. D OSVOJIO 1. MJESTO TE NAGRADNI IZLET U KARLOVAC I OBILAZAK „AQUATIKE"!

Uskrsni vrt *očarao je prosudbenu komisiju*

Kreativci 3. d razreda s učiteljicom Ivanom Matešić

Možda sanjam...

U ovoj vam rubrici predstavljamo najbolje likovne i literarne radove naših učenika-kreativaca koji nas iz godine u godinu nanovo oduševljavaju. Ove godine donosimo vam pjesme koje su konkurirale na županijskoj Smotri LiDraNo, na Međunarodnom festivalu književnosti „Galovićeve jeseni" te pjesme koje su pristigle na natječaj naše knjižnice na temu recikliranja. Pročitajte njihove uratke i uživajte u likovnim ostvarenjima!

U KONKURENCIJI NA ŽUPANIJSKOJ SMOTRI LIDRANO 2018.

BIO SAM KOPAČKA

Bio sam kopačka mala,
koja je puno golova dala.
Bio sam kopačka plava,
čekala me je velika slava.

Na zelenoj se travi budila,
za golom žarkim žudila.
Svi su mi tereni bili poznati
za mene se moglo lako doznati.

Bili smo prvaci,
to su bili prvi naši koraci.
Željni smo bili pobjede, kao bumbar za tučkom,
spremalo se slavlje u Lučkom.

Mogla sam biti s vezicama ili bez,
navijači su hvalili svaki moj potez.
Kada sam igrala, nisam znala kočiti,
za mene se mora poseban šampanjac točiti.
Lopta je znala sve lokacije: kut, rašlje -
golmana sam razboljela – cijelo vrijeme kašlje.
Htio je vrijeme vratiti
pa pokoji gol obraniti.

Kroz noge
sam mogla proći bilo kome
bio to Chiellini, Hummels ili Ramos.
Svi su vikali „Adidas, vamos!"
Navijačima sam bila glavna tema,
za mene se koristila posebna krema.
Govorili su mi da sam mali broj,
ali nisu znali da sam poseban kroj.

Moje želje su se ispunile,
a moji potezi u povijest utisnuli.
Iako je mojoj karijeri došao kraj,
za mene je nogomet raj.

Luka Marinović, 8. c

Petra Kruhak, 8. b

Antun Perić, 8. a

BILA SAM PTICA

Bila sam ptica
koja leti,
koja pjeva maloj djeci.
Bila sam ptica
šarenih boja
uvijek me čuvala šuma moja.

Bila sam ptica
slobodna i sretna,
već iduća trena
u rukama lovca sjetna.

Ptica više nisam bila
nestala je sva sloboda
ljubav i idila…
Nisam više htjela,
nisam više smjela
poletjet u zrak
put plavog neba.

Ivana Arnuš, 8. c

Marija Ešegović, 4. e

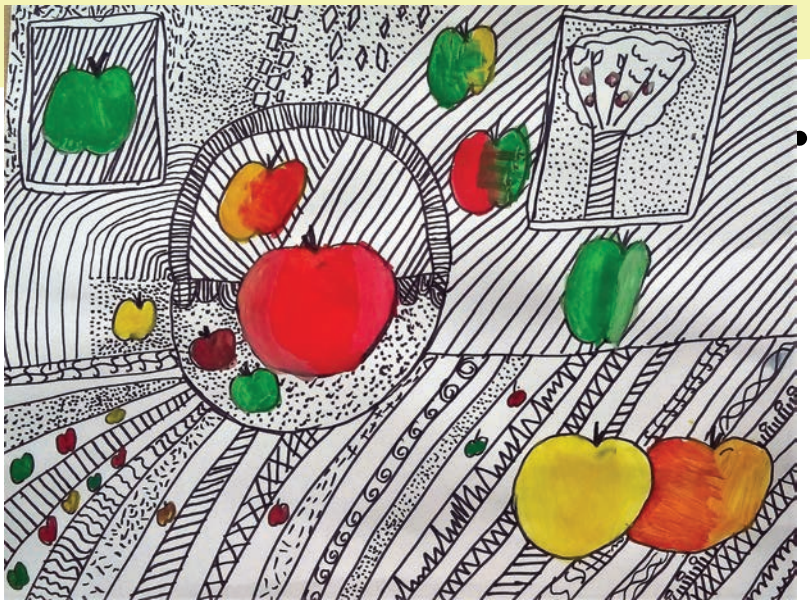

Katarina Klarić, 4. e

BILA SAM VJETAR

Bila sam vjetar u kosi
Bila sam svježina u rosi
Bila sam putniku radost
Bila sam starima mladost

Krošnjom sam vijorila
Potokom žuborila
Planinama šetala
Livadama plesala

Na litici glavu odmarala
Životne snove snivala
S kišom razgovarala
Pučinu valovima šarala

Zimi snijeg raznosila
Zemlju u proljeće budila
Ljeti osvježenje donosila
U jesen lišće raznosila

Katarina Jurišić, 8. c

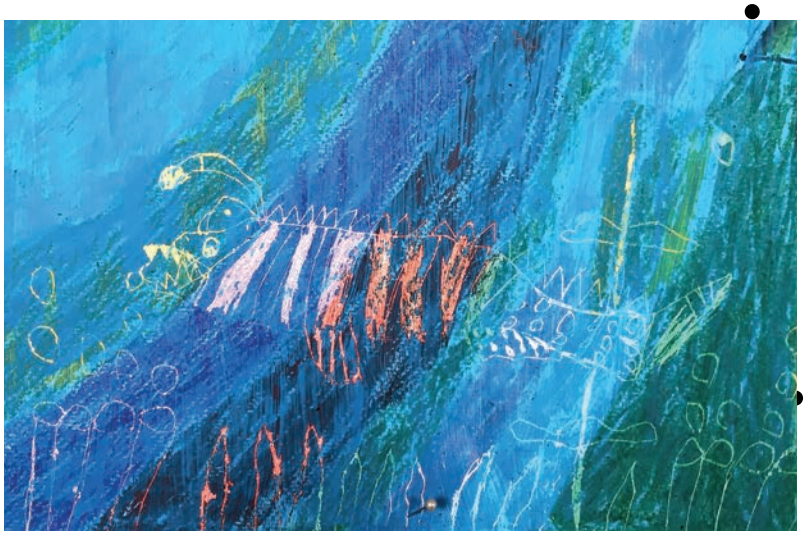

Andrija Pranjić, 3. a

Lara Butorac, 8. a

ŠTITI OKOLIŠ!

Ako želiš poštovati svijet,
slušaj sljedeća ekološka pravila:

Bicikl vozi,
prirodi pomozi!

Da se priroda ne razboli,
bacaj smeće u koš!

Gasi svjetlo
prije izlaska iz doma!

Štedi vodu,
gasi ju kad pereš zube!

Dovrši pjesmu, nek' bude bolja,
vidimo se do sljedećeg zvona!

Dorotea Dubravčić, 4. c

Marin Murat, 8. e

RECIKLIRANJE

Majka Priroda se polako guši,
previše smeća
škodi njenoj duši.

Trebamo joj pomoći, otpad odvajati,
recikliranje pobuditi
i spas joj ponuditi.

Krenuti trebamo od sebe i obitelji
svoje,
paziti na okoliš
i na spremnik koje je boje.

Boce u žutom ostavi,
baterije u crveni baci,
staklo na zeleni dostavi,
papir u plavi odlažu đaci.

Tako dolazi nova nada
da spasimo Zemlju,
pomognimo joj osloboditi se jada.

Antonija Vukadin, 7. d

PROMIJENIMO SVIJET

Volim svoju zemlju,
volim čisti zrak
i zvijezde na nebu
kada padne mrak.

Složimo se svi,
ovdje živimo mi,
pomoć Zemlji sada treba
opasnost velika joj vreba.

Reciklirajmo zajedno
jer mi smo budućnost svijeta,
ovo je naša planeta!

Razvrstajte otpad,
imamo kante,
ne bacajte smeće,
neka nas upamte!

Želimo čista mora,
livade i rijeke,
promijenimo svijet
da nam život bude lijep!

Nina Murat, 4. e

TKO JE PAPIRKO?

Svi su otišli u kuhinju, a Marko je ostao u učionici jer je ponio sendvič od kuće. Odjednom je čuo vrisak.

Nepoznati glas: „Aaaaaaaaaa!!“

Marko: „Tko je to?! Gdje si?“

Nepoznati glas: „Joj, oprosti, nisam te htio preplašiti, ali nisam mogao više izdržati. Pored ormara sam, molim te pomozi mi! Boli me jako!“

Marko ustaje i dolazi do ormara.

Marko: „Što ti je? Zašto toliko vičeš?“

Nepoznati glas: „Netko je u mene ubacio odgrizak jabuke i sve me boli, molim te, izvadi ga.“

Marko vadi odgrizak i nastavlja s pitanjima.

Marko: „Tko si ti?“

Nepoznati glas: „Ja sam Papirko, u mene se ubacuje papir kada ti više ne treba.“

Marko: „Ja sam Marko. Zašto toliko boli kada netko ubaci nešto drugo osim papira?“

Papirko: „Zato što sam ja spremnik samo za papir, a odgrizak je slijepio papire i osjećam se grozno!“

Marko: „A što se događa s papirom nakon što ga ti pojedeš? „

Papirko: „Pa… Svaki me dan tete spremačice prazne i to je najdivniji osjećaj na cijelom svijetu zato što se osjećam lagano. Nisam siguran što se događa papiru kad me napusti. Jednom je došao papir koji je tu već jednom bio, a ja nikad ne zaboravljam lica. Upitao sam ga otkud on ovdje, a on je odgovorio da je bio na predivnom mjestu s kojeg je izašao sjajan i potpuno nov. I ta promjena se navodno naziva recikliranje.“

Marko: „To je stvarno zanimljivo, pokušat ću to istražiti i objasniti razredu sve što si mi ti sada ispričao.“

Papirko: „U redu, hvala ti puno, ali nemoj nikome spominjati ovaj naš razgovor, može?“

Marko: „Dobro, može.“

Učiteljica ulazi u razred zajedno s učenicima, a Marko se vraća na mjesto razmišljajući o Papirku i recikliranju.

Katarina Jurišić, 8. c

Ian Remenar, 6. b

TISUĆU PITANJA

Pitala jednog dana
Mamu i tatu djevojčica Ana:
Što je to recikliranje,
Je li to slično kao bicikliranje?

Je li staklo smeće?
Što ako se netko previše kreće?
Gdje ide stari papir.
A gdje stara plastika?

Postoji li nešto posebno
Za baterije stare?
Ima li pak nešto
Za stvari o kojima ljudi ne mare?

Zašto postoje spremnici?
Za što je zeleni?
Za što je crveni,
Ili pak plavi?

Ema Blažinović, 4. c

Josipa Antol, 8. c

Rebusi

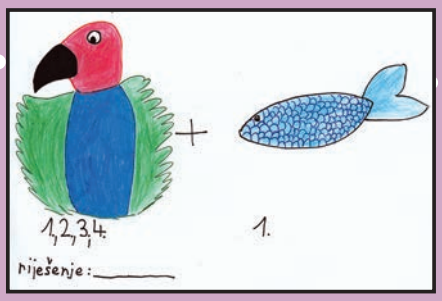

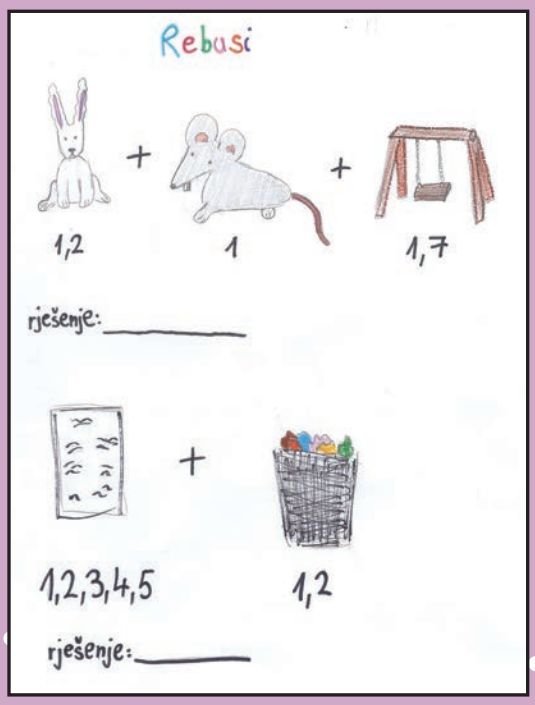

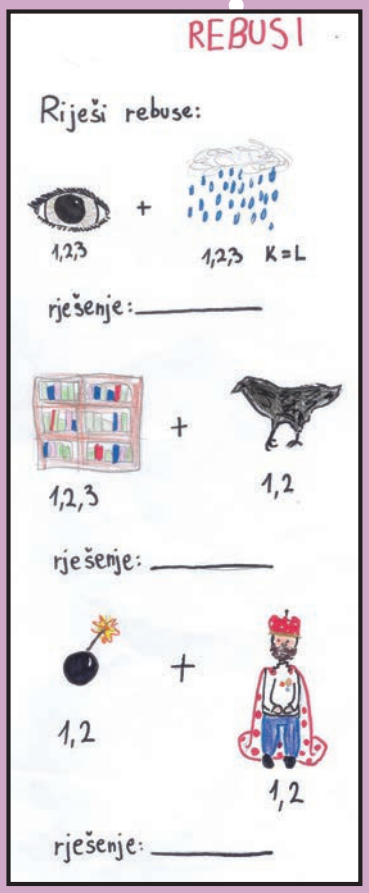

autorica križaljke i rebusa:
Dorotea Dubravčić, 4. c

Križaljka

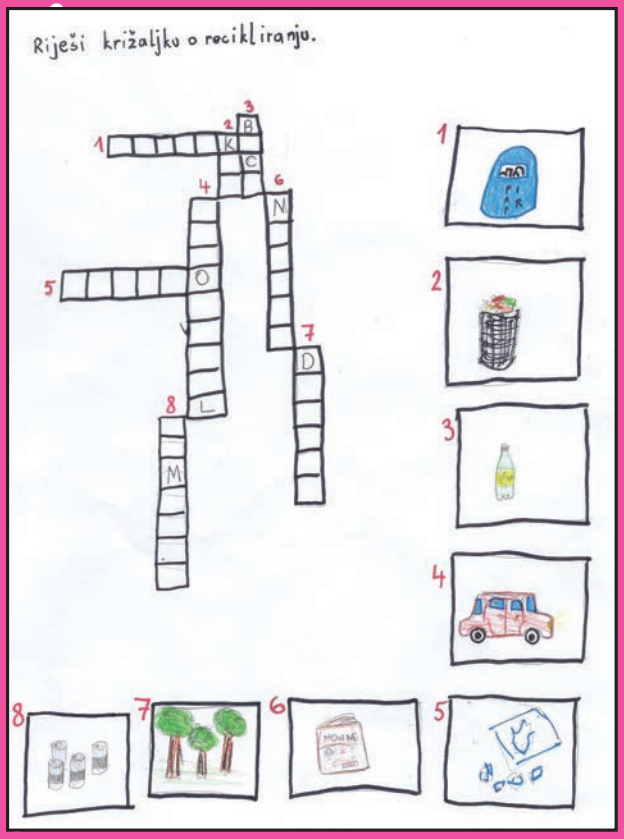

Osmosmjerka

U tablici pronađi i zaokruži niže napisane riječi. Slova koja ostanu nezaokružena tvore jednu važnu misao. Otkrij koju!

PAPIRKO
RECIKLIRATI
ZAGAĐEN
STAKLO
PLASTIKA
ZEMLJA
METAL
KONTEJNERI
PAPIR
ČEPOVI
ODJEĆA
OTPADI
MORE
VODEN
ZRAK
BIO

Z	R	E	C	I	K	L	I	R	A	T	I
A	P	A	P	I	R	K	O	V	O	Č	P
G	L	M	O	R	E	R	D	O	T	E	A
A	A	E	C	I	K	L	J	D	P	P	P
Đ	S	T	A	K	L	O	E	E	A	O	I
E	T	B	I	R	A	A	Ć	N	D	V	R
N	I	T	I	J	T	E	A	V	I	I	A
O	K	O	N	T	E	J	N	E	R	I	Ž
N	A	O	Z	E	M	LJ	A	Z	R	A	K

Mia Dolenec, 6. e

JEDNOROG BEZ ROGA

Nina Jadanec, 8. c